НАРОДНА АРМІЯ
3 серпня, 2017
#31 (5511)

8 СЕРПНЯ — ДЕНЬ ВІЙСЬК ЗВ'ЯЗКУ

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ СУЧАСНИМИ ЗАСОБАМИ ЗВ'ЯЗКУ БОЙОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ СТАНОВИТЬ ПОНАД 70 ВІДСОТКІВ

стор. 10

6 СЕРПНЯ — ДЕНЬ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ЧЕРГОВІ СИЛИ ЩОДОБИ ВИЯВЛЯЮТЬ ТА СУПРОВОДЖУЮТЬ ДО 1300 ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ

У ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ ПРОДОВЖУЮТЬ НАДХОДИТИ ВІДНОВЛЕНІ Й МОДЕРНІЗОВАНІ ЗРАЗКИ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ. ВІЙСЬКА ТРЕНУЮТЬСЯ ДІЯТИ В СКЛАДІ БРИГАД, ПОЛКІВ І МІЖВИДОВИХ УГРУПОВАНЬ стор. 4-5

«ШИРОКИЙ ЛАН»: НА РОЗБУДОВУ ПОЛІГОНА НАДАНО 56 000 000 ГРИВЕНЬ

Інтенсивність бойової підготовки українського війська зростає, а полігонна інфраструктура отримує друге життя стор. 6-7

«Я ХОЧ І ВЧИТЕЛЬ, ОЦІНОК БІЙЦЯМ НЕ СТАВЛЮ, ЇХ СТАВИТЬ ВІЙНА, І ДВІЙКУ ТУТ ОДЕРЖУВАТИ НЕ ВАРТО»

Українським захисникам на передовій доводиться поєднувати бойову службу з турботою про населення прифронтових сіл стор. 8

ПОНАД ДОБУ БОРТРАДИСТ ЗБИТОГО Ан-26 ПЕРЕСУВАВСЯ ВОРОЖИМ ТИЛОМ

То бігом, то йдучи, то пересуваючись відкритою місцевістю по-пластунськи, Сергій Олесюк рухався до своїх. Наступного дня зателефонував керівництву й почув радісне: «Ну, слава Богу. В тебе все гаразд?» стор. 14

ЯКІ МІННО-ТРАЛЬНІ СИЛИ ПОТРІБНІ НАШИМ ВМС,

аби займатися протимінною боротьбою у своїх водах стор. 16

ЄДИНА ДІВЧИНА В НАШІЙ КОМАНДІ НЕСКОРЕНИХ

Наразі Катерина Михайлова наполегливо тренується в стрільбі з лука. У 2014 році під час розблокування луганського аеропорту Катя зазнала контузії. Але вона виявилась не з тих, що падають духом... стор. 20

СВІТЛАНА ТАРАБАРОВА:

«ПОВЕРТАЙСЯ ЖИВИМ!» — ЦЕ НЕ ПРОСТО ПІСНЯ, ЦЕ НАКАЗ. А НАКАЗИ ТРЕБА ВИКОНУВАТИ» стор. 21

ЗМІНИ ДО ДЕРЖБЮДЖЕТУ 2017 РОКУ ЗАБЕЗПЕЧАТЬ ФІНАНСУВАННЯ КІЛЬКОХ ВАЖЛИВИХ НАПРЯМКІВ В ОБОРОННОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Закупівля танків «Оплот» — один із пріоритетів фінансування війська

«Захисту від російської агресії потребує Україна, українська земля. Наші Збройні Сили, які зараз користуються найбільшим рівнем довіри, потребують належного рівня фінансування. І ми це робимо як із загального фонду бюджету, так і в першу чергу за рахунок спецфонду, конфіскату, який надійшов зусиллями Генеральної прокуратури до бюджету (повернення коштів, украдених колишніми високопосадовцями попередньої влади. — Ред.)», — сказав Президент України Петро Порошенко під час підписання Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік», яким передбачається в тому числі фінансування сектору оборони, повідомляє прес-служба глави держави.

«Ми розглянули це питання на засіданні РНБО, і можу сказати, що в основному це спрямовується на декілька надзвичайно важливих напрямків», — наголосив Петро Порошенко.

За словами Президента, значна частина коштів буде спрямована на будівництво заводу із виготовлення боєприпасів. «На сьогоднішній день ми маємо будувати сучасний завод, який забезпечив би боєприпасами різного ґатунку українські Збройні Сили», — підкреслив він.

ЧАСТИНУ КОШТІВ БУДЕ СПРЯМОВАНО НА БУДІВНИЦТВО ЗАВОДУ ІЗ ВИГОТОВЛЕННЯ БОЄПРИПАСІВ, ЗАКУПІВЛЮ ТАНКІВ «ОПЛОТ» І ВИРОБНИЦТВО РАКЕТ

Другим напрямком фінансування є забезпечення Збройних Сил України кількома надзвичайно важливими типами озброєння, зокрема танками «Оплот».

Окрім того, йдеться про закупівлю засобів радіоелектронної боротьби, безпілотних літальних апаратів. На належному рівні залишатиметься й фінансування виробництва ракет, запевнив Петро Порошенко. «Ми готові до виробництва нових українських ракет, які успішно пройшли випробування», — констатував він.

Законом передбачено також забезпечення соціального захисту військовослужбовців. Президент доручив спрямувати мінімум 1 мільярд гривень на нову житлову програму з будівництва житлового фонду для військових-контрактників. «Це підвищить мотивацію йти на контрактну службу», — сказав Петро Порошенко.

Президент також повідомив, що найближчим часом завершиться комплектація контрактної армії.

Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак назвав Закон дуже важливим для розвитку ЗС України і питань укріплення обороноздатності країни.

ЗАКОН «ПРО КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ» СУТТЄВО ПІДВИЩИТЬ РІВЕНЬ ЗАХИСТУ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Президент Петро Порошенко підписав Закон «Про Конституційний Суд України», який у липні ухвалила Верховна Рада, повідомляє прес-служба глави держави.

Президент України наголосив, що підписаний документ є складовою частиною судової реформи, спрямованої на забезпечення права громадян України на справедливий суд, і зауважив дві принципові новації цього закону.

«Абсолютно прозорий конкурсний відбір кандидатів у судді до Конституційного Суду», — підкреслив глава держави. Він зазначив, що кожен матиме можливість ознайомитися з тим чи іншим кандидатом.

Іще одна новація полягає в можливості будь-якої юридичної (за винятком представників держави або місцевого самоврядування) чи фізичної особи подати скаргу в Конституційний Суд. Петро Порошенко сказав, що ніколи в історії України не було забезпечено це право звичайному українцеві.

Президент наголосив: «Вважаю, що це суттєво підвищує рівень захисту конституційних прав і свобод громадян».

СТАРТУВАВ ПРОЕКТ ІЗ РЕФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ КОМІСАРІАТІВ

На Чернігівщині стартував пілотний проект створення територіального центру комплектування та надання соціальної підтримки на базі Чернігівського обласного та Козелецького районного військкоматів

Перший етап проекту триватиме до кінця року. Протягом цього часу організатори змінюватимуть нормативну базу та забезпечать роботу центру за принципом прозорості офісів єдиного вікна.

Як зазначив начальник відділу комплектування військовослужбовцями за контрактом Головного управління Генерального штабу Збройних Сил України полковник Андрій Полонський, робота територіального центру комплектування та надання соціальної підтримки відбуватиметься за трьома напрямками.

— Перший напрямок — це рекрутинг, залучення кандидатів на контракт, на строкову службу. Другий — оборонна мобілізаційна робота, третій — соціальна підтримка населення, — повідомив офіцер.

Аби поліпшити обслуговування громадян, на майбутнє передбачено забезпечити роботу центру за європейськими методами, повідомляє Управління комунікацій та преси МО України.

ГІДНЕ ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СТАЄ ПИТАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

«В умовах щоденних бойових дій, постійних обстрілів та провокацій наші солдати та офіцери, щохвилини ризикуючи своїм життям, несуть службу, яка вимагає неймовірного нервового та фізичного навантаження. Наш обов'язок — не тільки проголошувати патетичні промови про захисників країни, про повагу до них та їх авторитет у суспільстві, наш обов'язок — не тільки забезпечити армію сучасною зброєю та військовою технікою, зручним та якісним одягом і взуттям... Ми повинні зробити все, щоб грошове забезпечення наших військовослужбовців відповідало їх важливому місцю в суспільстві. Доходи наших військових повинні на гідному рівні забезпечити потреби їх родин», — на цьому зауважив секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов, повідомляє апарат РНБО.

Зокрема він зазначив, що у 2015 році було ухвалене важливе рішення щодо підвищення фінансування ЗС України: визначено мінімальне грошове забезпечення для солдат-контрактників у 7000 гривень на місяць. Це фактично дало змогу створити контрактну професійну армію. Але проблема в тому, що зараз уже друге півріччя 2017-го, а ситуація з фінансовим забезпеченням військових практично не змінилась.

Водночас для державних службовців протягом останніх двох років відбулося значне підвищення заробітної плати. Так, наприклад, багато керівників департаментів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, починаючи з 2016 року, отримували зарплату, яка перевищила 30 тисяч гривень на місяць. Для порівняння: сьогодні сукупний місячний дохід з преміями, надбавками та бойовими виплатами командира бригади — полковника, який воює на передньому рубежі, в середньому становить 19500 гривень.

Посадовий оклад керівника департаменту центрального органу виконавчої влади — 9115 гривень, доплата за ранг — 800 гривень. А у комбрига посадовий оклад — 1200 гривень, а за оплачене кров'ю звання полковника він отримує додатково ще «аж» 135 гривень. До речі, навіть оклад державного службовця нижнього рангу (спеціаліста), який працює в центральних органах виконавчої влади, значно перевищує оклад бойового комбрига та становить 4200 гривень.

«Я не пропоную зменшити зарплату чиновникам. У всьому світі держслужба — це відповідальна та пристойно оплачувана праця. Я вимагаю при бюджетному плануванні, яке відбувається зараз, значно підвищити грошове утримання наших військовослужбовців», — зауважує Олександр Турчинов.

За його словами, грошове забезпечення військовослужбовців має бути орієнтиром для зарплати на державній службі. Причому з урахуванням всіх неконтрольованих сьогодні в держорганах преміальних винагород.

Оклади за військові звання наших солдат і офіцерів (ганебні 5 гривень за кожне чергове звання) не змінювались з 1999 року! Вони разом з посадовими окладами повинні бути негайно переглянуті і стати основою грошового забезпечення військовослужбовців.

Структура грошового забезпечення українського військовослужбовця має відповідати стандартам НАТО, де 70–80% — посадовий оклад і доплата за військове звання. У нас зараз цей показник становить 10–15%.

«Сьогодні гідне грошове забезпечення солдат і офіцерів — питання професійності та боєздатності ЗС України та інших військових формувань. Це питання надійності нашої оборони, врешті-решт, це питання національної безпеки! Відповідні пропозиції щодо формування оборонного бюджету нашої країни я надіслав до Кабінету Міністрів. Коли хтось із чиновників не погоджується з цим, у них є можливість довести свою позицію у фронтовому окопі», — зауважує секретар РНБО України.

КАВА НА ТАКТИЧНОМУ ПОЛІ

ПРЕДСТАВНИКАМ КИЇВСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ АТАШЕ (КАВА) ПОКАЗАЛИ, ЯК ТРЕНУЮТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У 169-му НАВЧАЛЬНОМУ ЦЕНТРІ «ДЕСНА»

Військовослужбовці здійснюють евакуацію пораненого

Представники КАВА спостерігають за діями українського підрозділу

Дим, гучні постріли БМП та кулеметів. У таких умовах на тактичному полі 169-го навчального центру Сухопутних військ Збройних Сил України, що на Чернігівщині, відбувається чергове тренування піхоти. Хоча це звичайне заняття, напруження все ж відчутне. Дається взнаки присутність групи іноземних офіцерів — членів Київської асоціації військових аташе, які прибули сюди, щоб на власні очі побачити, як нині навчаються військового мистецтва контрактники української армії

Прикривши вуха руками від гучної стрільби, фінський офіцер Юха Петтері Пікканен уважно спостерігає за діями відділення на тактичному полі. А заступник французького аташе з питань оборони майор Роман Праті фіксує цю жваву та яскраву картинку на свій смартфон. Тим часом група піхотинців, розбившись на номери, відпрацьовує пересування бойових груп на місцевості. Бійці ведуть вогонь із різних положень, швидко замінюючи магазини, — картинка виходить динамічна.

— Відчувається, що тренування тут відбуваються постійно й планово, — ділиться враженнями представник Румунії капітан першого рангу Юрі-Александру Ковальов, — порівняно з моїм попереднім приїздом сюди бачу позитивні зміни. Помітна різноманітність методів і прийомів підготовки ваших військовослужбовців.

…Удалині палають автомобільні покришки, густий чорний дим заволік майже всю територію психологічної смуги. Під звуки канонади бою бійці в повному спорядженні біжать, долаючи ділянки з перешкодами. Тут головне — злагоджена командна робота. Коли одні долають перешкоду, інші прикривають їх вогнем зі стрілецької зброї.

Начальник 169-го навчального центру Сухопутних військ Збройних Сил України полковник Віктор Ніколюк, розповідаючи іноземним представникам КАВА про структуру, склад, завдання та можливості центру, акцентує увагу на міжнародній тісній співпраці.

— Завдяки інструкторам із Канади, Великої Британії, США, Литви й Польщі, які проводили тут бойові тренінги з нашими фахівцями за стандартами НАТО, вдалося вийти на новий рівень підготовки українських бійців, — каже він. — Але, крім цього, нині ми передусім накопичуємо, аналізуємо, систематизуємо та використовуємо в навчанні бойову практику з районів АТО. Адже переважна більшість наших інструкторів і викладацький склад мають такий досвід.

ЩОБ УДОСКОНАЛИТИ СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ Й ТРИМАТИ ІНСТРУКТОРСЬКИЙ СКЛАД БОЄГОТОВИМ, У «ДЕСНІ» ПЛАНУЮТЬ УПРОВАДИТИ СИСТЕМУ РОТАЦІЙ. ІДЕТЬСЯ ПРО ТЕ, ЩО ІНСТРУКТОРИ РАЗОМ ІЗ КОНТРАКТНИКАМИ, ЯКИХ ВОНИ ТЕПЕР НАВЧАЮТЬ, ПЕВНИЙ ЧАС МАЮТЬ РАЗОМ ПРАКТИКУВАТИ В РАЙОНІ АТО

На полігоні присутнім іноземним гостям розповіли та показали методи виявлення й знешкодження хитромудрих мінно-вибухових пристроїв, пасток і розтяжок, з якими доводиться мати справу нашим захисникам під час виконання бойових завдань на Сході країни.

— Щоб удосконалити систему підготовки й тримати інструкторський склад боєготовим, ми ще плануємо впровадити систему ротацій. Це коли інструктори разом із контрактниками, яких вони тепер навчають, певний час мають разом практикувати в районі АТО, — ділиться планами на майбутнє полковник Віктор Ніколюк.

Офіцерів іноземних армій зацікавила під час візиту й матеріально-технічна база центру. Полковник італійської армії Клаудіо Деї вперше відчув себе механіком-водієм танка, бо практикував на кінодинамічному тренажері, пересуваючись на симуляторі віртуальною місцевістю українського лісостепу. А майор Петер Сімак із Чехії разом зі своїм фінським колегою Юхою Петтері Пікканеном того дня продемонстрували найкращий результат у стрільбі. Вони влучили у всі цілі в електронному тирі й дістали гучні оплески присутніх.

— Оскільки ці класи вже не є високотехнологічними, заплановано до кінця року встановити тут більшою мірою багатоцільові та спеціалізовані симулятори. Це дасть змогу підвищити якість підготовки фахівців та ще й зекономити кошти на використанні боєприпасів, — пояснив присутнім заступник начальника 169-го навчального центру — начальник навчального відділу полковник Олексій Ланченко.

У планах також оновлення всього полігонного обладнання. Саме тепер це питання проходить тендерну перевірку. До кінця цього року в «Десні» запрацює 78 комплектів радіокерованих мішеневих установок, що дають змогу моделювати практично будь-які ситуативні вогневі поля з елементами несподіваності. Тут поступово відмовляються від колишніх радянських методів організації вогневої підготовки, коли цілі всім давно знайомі, а зношені підйомники ремонтують чи не після кожної стрільби взводу. Нова система дасть змогу в автоматичному режимі неупереджено та об'єктивно, без утручання людського фактору, оцінювати результати стрільби, скасувавши саму операцію заповнення відомостей. Усе це робитиме техніка.

Ярослав МЕЛЬНИЧУК

ПІСЛЯ РОКУ ПІТЬМИ ЖИТЕЛІ СЕЛИЩ «СІРОЇ ЗОНИ» ОТРИМАЛИ СВІТЛО

«Холодильник чи телевізор, що перше увімкнете в розетку?» — таке питання ставили жителям селища Жованка на початку серпня. Адже до них повернулася цивілізація. Рік, місяць і шість днів — саме стільки часу 150 жителів селища не мали електрики.

Жованка розташована в «сірій зоні», поблизу Зайцевого. Нині населений пункт розділено лінією фронту. Тут постійно гаряче, тож страждають не тільки люди, а й комунікації. І електрична мережа зокрема. Раніше була єдина система енергозабезпечення по обидва боки лінії розмежування.

Нестабільна ситуація в регіоні не давала змоги представникам обленерго полагодити її. Тож було вирішено зробити систему автономною на підконтрольній українським військовим території.

— Цей шлях непростий, — каже начальник групи цивільно-військового співробітництва ОТУ «Донецьк» підполковник Юрій С. — По-перше, треба домовитися про режим тиші під час робіт, по-друге, ми довго шукали маршрут, де найоптимальніше прокладати цю лінію. Далі — технічна організація. А це багато клопоту, тому весь процес зайняв близько півроку. Продуктовий, інформаційний та енергетичний вакуум ми частково допомагали заповнювати. Але довго так не могло тривати. Тепер запрацюють помпи водогінної станції, і, крім світла, у людей з'явиться вода в крані.

Автобус із написом «СІМІС» добре впізнають ще здаля й прямують йому назустріч. Недавно Юрій С. змінив на посаді попередника — підполковника Олександра Г. Так би мовити, прийняв від нього естафету. Саме на адресу офіцерів цивільно-військового співробітництва «СІМІС» пролунало найбільше оплесків і схвальних відгуків, коли їх у Жованці похвалив голова Донецької військово-цивільної адміністрації Павло Жебрівський. Голову ВЦА тут добре знають, навіть запрошують на каву й розповідають йому про всі проблеми. Без телефонних дзвінків і паперової тяганини. А нині — зустріли його з короваєм. Така подія!

Павло Жебрівський дав команду енергетикам увімкнути рубильник на станції. Лампочка в будинку загорілася… У літніх людей, яких тут переважна більшість, на очах — сльози…

А на питання, що спочатку увімкнути: телевізор чи холодильник, — відповіли по-різному. Хтось казав, що заскучав за телебаченням, хтось, що набридло зберігати продукти в підвалі, але найбільше всі хочуть миру, бо втомилися від війни.

Крім Жованки, довгождане світло також отримали жителі прифронтових селищ Бахмутка та Піски.

P.S. Та недовго місцеві жителі раділи комфорту. Уже ввечері російські окупанти з артилерії пошкодили нову лінію електропередач. Але енергетики за сприяння українських військових уже наступного ранку відновили світло в оселях мешканців.

Юрій ІГНАТ

ЧЕРГОВІ СИЛИ ЩОДОБИ ВИЯВЛЯЮТЬ ТА СУПРОВОДЖУЮТЬ ДО 1300 ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ

У ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ ПРОДОВЖУЮТЬ НАДХОДИТИ ВІДНОВЛЕНІ Й МОДЕРНІЗОВАНІ ЗРАЗКИ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ. ВІЙСЬКА ТРЕНУЮТЬСЯ ДІЯТИ В СКЛАДІ БРИГАД, ПОЛКІВ І МІЖВИДОВИХ УГРУПОВАНЬ

6 серпня своє професійне свято відзначає багатотисячний колектив вартових неба — День Повітряних Сил Збройних Сил України. Нині особовий склад виду не лише здійснює цілодобове чергування в системі ППО країни, а й забезпечує прикриття з повітря військ, які стримують російську агресію на Сході України. Про наявні виклики й загрози, першочергові завдання, що стоять перед Повітряними Силами, акценти в заходах бойової підготовки, модернізацію та відновлення озброєння й техніки — в розмові з командувачем Повітряних Сил ЗС України генерал-полковником Сергієм Дроздовим

— Сергію Семеновичу, нещодавно, підбиваючи підсумки діяльності Повітряних Сил у першому півріччі 2017 року, ви зауважили, що бойова підготовка військ набула позитивної динаміки. З огляду на це розскажіть, будь ласка, які основні заходи бойової та оперативної підготовки здійснено? На чому акцентовано увагу під час їх відпрацювання?

— Сьогодні визначені підрозділи Повітряних Сил у взаємодії з іншими видами Збройних Сил України продовжують виконувати бойові завдання зі стримування збройної агресії противника. Водночас екіпажі авіаційних бригад спільно з бойовими обслугами зенітних ракетних та радіотехнічних підрозділів цілодобово перебувають на бойовому чергуванні в системі ППО держави. За одну добу чергові сили виявляють і супроводжують у середньому до 1300 повітряних цілей. За перше півріччя 2017 року виявлено майже 13 000 порушень порядку використання повітряного простору України. Абсолютна більшість із них — над територією тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим. Це саме ті виклики, які розставляють нині акценти в заходах бойової підготовки частин і підрозділів Повітряних Сил.

Повсякчас на визначених аеродромах триває інтенсивна підготовка льотного складу. Льотні зміни відбуваються як удень, так і вночі, у різних метеоумовах. Підрозділи тактичної авіації, для прикладу, на авіаційних полігонах постійно вдосконалюють майстерність, виконуючи польоти на гранично малих висотах, у знищенні наземних цілей некерованими реактивними снарядами з простих і складних видів маневру. Наприклад, під час льотно-методичного збору, що проходив на Волині, до застосування по наземних цілях підготовлено близько трьох десятків екіпажів бомбардувальної та винищувальної авіації.

Інтенсивна бойова робота триває й у підрозділах зенітних ракетних військ. Для забезпечення їхнього злагодження поводять тактичні навчання з командними пунктами бригад, полків й основними підрозділами. Окремі радіолокаційні взводи та обслуги радіоелектронної техніки Повітряних Сил Збройних Сил України відпрацьовують практичні маневри з виходом та розгортанням у нових позиційних районах. Ми почали готувати зенітні ракетні підрозділи до відбивання серії масованих ударів противника з повітря. Таке не практикували з 1992 року.

Навіть питання реагування на ймовірні виклики та загрози підрозділи Повітряних Сил відпрацьовують уже в складі міжвидових угруповань. Справжньою перевіркою знань і навичок особового складу Повітряних Сил Збройних Сил України стало проведення в червні командно-штабного навчання «Блакитний тризуб-2017». У рамках практичної фази для вдосконалення навичок із виконання завдань щодо прикриття важливих об’єктів держави екіпажі бойових літаків різних родів авіації успішно здійснили практичне застосування авіаційних засобів ураження по наземних цілях. У взаємодії з підрозділами Сухопутних військ відпрацьовували навчальні завдання зі знищення засобів повітряного нападу противника під час прикриття військ та об’єктів фронту, із завдавання удару по резервах противника. У заданих районах із літаків Іл-76 та Ан-26 відбувалося десантування бойової техніки та особового складу Високомобільних десантних військ. Війська практично відпрацювали протидію відповідно до кількох можливих варіантів розвитку наступальних дій ворога.

Загалом під час планування заходів бойової підготовки ми намагаємося змоделювати ймовірні варіанти перебігу подій і відповідно підготувати підрозділи до дій у будь-яких ситуаціях.

— Одним із ключових моментів у питанні нарощування боєздатності вартовими неба є оновлення та модернізація військової техніки. Що зроблено в цьому напрямку та що заплановано на перспективу?

— Попри в рази збільшене фінансування на потреби оборони держави, питання переозброєння Повітряних Сил наразі залишається відкритим. Для його вирішення необхідний потужний фінансовий ресурс, тому сьогодні оптимальним шляхом для Повітряних Сил є модернізація наявного озброєння та військової техніки з одночасним продовженням їхніх ресурсних показників.

Цього року на відновлення боєздатності, утримання, експлуатацію й ремонт ОВТ Повітряним Силам надано понад мільярд гривень, тож плану-

Командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-полковник Сергій Дроздов

ПРОТЯГОМ ПЕРШОГО ПІВРІЧЧЯ 2017 РОКУ ВИЯВЛЕНО МАЙЖЕ 13 000 ПОРУШЕНЬ ПОРЯДКУ ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ, АБСОЛЮТНА БІЛЬШІСТЬ ІЗ НИХ — НАД ТЕРИТОРІЄЮ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНОГО КРИМУ

Радіолокаційний комплекс на бойовій позиції

Тренувальні польоти льотчиків-винищувачів на Су-27

ємо здійснити ремонт більше 40 зразків озброєння й техніки. Упродовж першого півріччя в авіабригади вже передано літаки Су-24М, МіГ-29, Ан-26 та Л-39. Окрім того, за державним оборонним замовленням після модернізації й ремонту отримано два літаки Л-39М1, по одному літаку Су-27УБМ1, МіГ-29МУ1, Су-25М1, Су-25УБ1К. У частини ЗРВ цього року надійде шість відремонтованих зенітних ракетних комплексів. Розпочато низку дослідно-конструкторських робіт із глибокої модернізації наявних ЗРК, спроможних ефективно протидіяти сучасним і перспективним засобам повітряного нападу ймовірного противника. Також цьогоріч війська поповнять понад 15 засобів радіоелектронної та радіотехнічної розвідки.

А загалом ми планово продовжуємо процес модернізації всієї лінійки техніки, що перебуває на озброєнні Повітряних Сил.

Бойові стрільби зенітного ракетного підрозділу Повітряних Сил ЗС України під час міжнародних тактичних навчань «Шабла-2017» у Болгарії

— Чи справдилися ваші очікування від зміни системи підготовки курсантів Харківського національного університету Повітряних Сил?

— Звісно, справдилися. Молодь приходить у війська вже достатньо підготовленою. 2016-й став першим роком, коли випускники льотного факультету освоїли бойові літаки МіГ-29 та Су-25, вертольоти Мі-24 та Мі-8 і після призначення на посади розпочали польоти на них в авіаційних бригадах. 2017-й є першим роком, коли випускники льотного факультету почали освоювати бойові літаки Су-27. І мене як льотчика це дуже тішить.

— Сергію Семеновичу, успішна участь військовослужбовців Повітряних Сил у міжнародних заходах військового співробітництва — це, безперечно, підтримання позитивного міжнародного іміджу України та її Збройних Сил. Чи можна розглядати ці заходи в контексті підвищення рівня взаємосумісності з НАТО?

— Певна річ. Приміром, цієї весни представники військово-транспортної авіації вже традиційно взяли участь в українсько-данській операції «Північний сокіл-2017». Наші льотчики-транспортники перевезли літаком Іл-76МД авіаційне паливо з авіабази «Туле» до станції «Норд» на острові Гренландія, а також вантажі з авіабази «Ольборг» (Королівство Данія). Завдяки досвіду участі в цій операції, яка триває вже дев'ять років поспіль, а також внесеним змінам у підготовку льотного та інженерно-технічного складу відповідно до вимог Стандартів Сил Стратегічного командування НАТО, з операцій, екіпаж та інженерно-технічний склад літака Іл-76МД пройшов оцінювання Альянсу 2-го рівня, і його визначено як «частково здатний» до виконання завдань відповідно до методики оцінювання авіаційних підрозділів НАТО на тактичному рівні TACEVAL. Згадане оцінювання дало змогу включити цей авіаційний підрозділ Повітряних Сил у Додатковий комплект Сил реагування Сил негайного реагування Альянсу, що, своєю чергою, передбачає залучення підрозділу до чергування в складі Сил реагування НАТО.

За результатами самооцінки 2-го рівня національними оцінювачами з участю групи моніторингу НАТО як «частково здатний» оцінено й підрозділ аеромедичної евакуації на базі літака Ан-26 «Віта». Поступово методику Альянсу з оцінювання підрозділів на тактичному рівні TACEVAL плануємо впровадити стосовно всіх авіаційних частин Повітряних Сил.

Участь зенітного ракетного підрозділу ЗРК С-300 зі складу Повітряних Сил у міжнародних тактичних навчаннях із бойовою стрільбою «Шабла-2017» — це теж певною мірою великий крок у питаннях взаємосумісності з підрозділами протиповітряної оборони держав — членів НАТО. Адже протягом навчань наші ракетники готувалися до бойового застосування з урахуванням вимог, які висувають до особового складу збройних сил країн Альянсу. Крім того, вони ознайомилися з наявними в НАТО процедурами під час виконання завдань із протиповітряної оборони, зокрема, ведення протиповітряного бою. Це перший досвід участі підрозділів зенітних ракетних військ Повітряних Сил у таких міжнародних навчаннях, але я впевнений, що не останній.

УЧАСТЬ ЗЕНІТНОГО РАКЕТНОГО ПІДРОЗДІЛУ ЗРК С-300 ЗІ СКЛАДУ ПОВІТРЯНИХ СИЛ У МІЖНАРОДНИХ ТАКТИЧНИХ НАВЧАННЯХ ІЗ БОЙОВОЮ СТРІЛЬБОЮ «ШАБЛА-2017» — ЦЕ ТЕЖ ПЕВНОЮ МІРОЮ ВЕЛИКИЙ КРОК У ПИТАННЯХ ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ З ПІДРОЗДІЛАМИ ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ ДЕРЖАВ — ЧЛЕНІВ НАТО

— Чи заплановано участь підрозділів Повітряних Сил у міжнародних навчаннях у наступному півріччі?

— Так, у вересні, зокрема, визначені підрозділи Повітряних Сил братимуть участь в українсько-американському командно-штабному навчанні із залученням військ «Репід трайдент-2017», що проходитиме на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки. Авіаційну компоненту навчання представлятимуть наш Ан-26 і С-130J Національної гвардії штату Каліфорнія. Під час навчання планують виконати десантування як вантажів, так і особового складу в інтересах Сил спеціальних операцій та Сухопутних військ Збройних Сил України. Також плануємо, що в межах цього навчання відбудеться обмін досвідом щодо порядку підготовки й здійснення авіатранспортних перевезень та аеромедичної евакуації.

— Що побажаєте особовому складові з нагоди професійного свята?

— Передусім — міцного здоров'я, мирного неба, успіхів у шляхетній справі служіння українському народу заради миру та процвітання України, непохитної віри в нашу перемогу.

Розмову вів Сергій ФУРДИК

«ШИРОКИЙ ЛАН»:

ІНТЕНСИВНІСТЬ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА ЗРОСТАЄ, А ПОЛІГОННА ІНФРАСТРУКТУРА ОТРИМУЄ ДРУГЕ ЖИТТЯ

На директрисах і навчальних місцях на полігонах не встигає вирости трава, оскільки бригади одна за одною практично безперервно «відкатують» і відстрілюють там обов'язкові програми злагодження та виучки. Відповідно неабияк підвищилися вимоги до спроможності навчальних центрів і полігонів забезпечувати такий посилений темп вишколу, відповідати сучасним стандартам технічного облаштування. Уже другий рік поспіль на розвиток полігонного господарства почали надавати значні кошти — сотні мільйонів гривень. «Народна армія» вирішила довідатися, як трансформується важлива ланка системи підготовки військ

Найбільшу мережу навчальних центрів і полігонів мають Сухопутні війська. Тому я звернувся до їхнього командування, аби довідатися про зміни, які відбулися в царині практичного вишколу.

— Ми збільшили штати полігонів, підвівши їх до показника, що дає змогу повноцінно забезпечувати заходи бойової підготовки. І розпочали перехід на сучасне полігонне обладнання — радіокероване. На відміну від колишніх зразків, нова апаратура не потребує протягування кілометрів кабелів і комунікацій, на що витрачали значні ресурси. Звісно, одразу переозброїтися на нові мішеневі установки бракує коштів, тому як перехідний варіант прагнемо модернізувати колишні зразки до рівня радіокерованості, — розповідає начальник відділу управління бойової підготовки Командування СВ ЗС України полковник Ігор Цибик. — Надалі плануємо закуповувати тільки радіокеровані мішені. Зазначу, що парк полігонного обладнання на час оголошення АТО застарів морально й фізично, хоча іще понад 10 років тому ми почали його модернізацію, щоправда, черепашачими темпами через брак коштів. Додавало «солі на рани» й те, що в країні був лише один виробник такого устаткування. Монополія й відсутність конкуренції не сприяли нашій справі. Та й виробник не виказував зацікавленості через незначний попит на цю продукцію. Тепер ситуація вселяє оптимізм: Україна має три підприємства, які випускають полігонне обладнання, котре взяло на озброєння Міноборони. І воно не гірше, як у країнах НАТО. Сьогодні ця галузь отримує нормальне фінансування. На поточний рік ми закриваємо потреби в нових мішенях на 40 відсотків і модернізуємо давні. Якщо обсяги бюджетування збережуться (80–100 млн грн на рік), то до 2020-го зможемо забезпечувати навчання без перерозподілу полігонного обладнання на всіх шести загальновійськових полігонах.

ДИНАМІКА ФІНАНСУВАННЯ РОЗБУДОВИ «ШИРОКОГО ЛАНУ»: ЦЬОГОРІЧ НА РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНОЇ БАЗИ ЦЕНТРУ НАДАНО 56 млн грн. ТОРІК — БЛИЗЬКО 20 млн грн, ПОЗАТОРІК — ІЩЕ ВЧЕТВЕРО МЕНШЕ

Зрозуміло, вище за стелю не стрибнеш. Тому потреби закладають в план закупівель полігонного обладнання війська, виходячи зі спроможності підприємств. І цей ринок потребує розширення, що позитивно вплине на якість і вартість продукції. Вона має відповідати заданим критеріям замовника — розмірові, часу піднімання-опускання мішені, її парусності, тривалості гарантійного обслуговування. Наприклад, уже досягнуто того, що нове обладнання здатне стояти в полі без підзарядження акумуляторів кілька тижнів. Спокійно можна змінювати обстановку на полігоні, тільки переносячи радіокеровані мішені на віддаль 3–5 км від вогневого рубежу. Якщо треба, то й далі, установивши додаткові ретранслятори.

Ігор Іванович запевняє: тепер значно легше відтворити під час навчань і тренувань максимально наближену до бойової обстановку. Наприклад, повний спектр звукових ефектів, що супроводжують різні види бою. Тут вам і снаряди вибухають, і танкові гусениці ляскотять, і поранені стогнуть, і бійці, які рвуться вперед, кричать. Новою прикметою осучаснених навчальних центрів стануть імітаційні класи, у яких потенційні військові проходитимуть психологічне випробування перед тим, як укласти контракт із ЗС України або змінити профіль штабіста на спецпризначенця. Адже вони повинні усвідомити, що, імовірно, потраплять на війну. Тож нехай краще ще на початковому етапі людина зрозуміє, чи готова вона до цього. Також у Сухопутних військах розраховують: їм удасться, не відкладаючи в довгу шухляду, дієво змінити систему вишколу. Один з елементів змін — переобладнання класів підготовки на багатофункціональні мультимедійні тири й студії тренінгу. Можливо, скоро вже з багатьох предметів підготовки не доведеться писати конспекти.

Бесіда з полковником Цибиком настільки розпалила творчий апетит, що захотілося самому побачити, чи справді «крига скресла», і побувати хоча б на одному полігоні. «Не проблема», — сказав Ігор Іванович. «За кілька днів їхатиму на «Широкий Лан». Складете компанію?» «Залюбки», — відповів я й почав готуватися до відрядження на південь країни. А там справді було спекотно: «Ширлан», як іще у війську називають 235-й Міжвидовий центр підготовки військових частин та підрозділів ОК «Південь» СВ ЗС України, одночасно приймав змагання танкових взводів чотирьох бригад, наземну компоненту навчань «Сі Бриз-2017», злагодження кількох мотопіхотних підрозділів і розташував на відновлення та виучку цілу бригаду!

РАДІОКЕРОВАНІ МІШЕНІ АКТИВУЮТЬ НЕСПОДІВАНО ТА НЕПЕРЕДБАЧУВАНО

Сім годин на військовому авто — і ми на місці. «Широкий Лан», немов великий мурашник, у якому оселилося кілька сімей із власним автономним буттям… Дим, курява та гупання гармат видавали місце, де відбувався танковий біатлон. Першою локацією знайомства став саме танкодром, адже гріх було проїхати повз таке дійство. Представники команд помітно нервували, переживаючи за своїх, періодично зазирали в біноклі. Те, що вони бачили, здебільшого їх радувало.

— Чи зручно тут відпрацьовувати елементи бойової підготовки, перевіряти індивідуальну майстерність і колективну злагодженість? — запитую в командира танкової роти однієї з бригад капітана Марковського.

— Уперше на «Широкий Лан» потрапили 2015-го, проходячи злагодження в процесі формування бригади. Потім нас відправили в район виконання завдань під Маріуполь. Відтоді склад роти фактично оновився. Тепер тут удруге, — каже офіцер. — Тут можна максимально по-бойовому готувати танкістів. Мішені чудові, як і директриси, побут уже достатньо налагоджено порівняно з першим роком війни. Приємно, що широколанівська інфраструктура поліпшується. Наскільки знаю, її й далі вдосконалюватимуть.

Начальник управління бойової підготовки ОК «Південь» СВ ЗС України полковник Михайло Мостовий повідомив: цьогоріч їм надано кошти на закупівлю сучасного полігонного обладнання, що дає змогу бути мобільними, не «прив'язуватися» до рубежів. Мішені й цілі тепер можна встановити на будь-якому напрямку, розмістити в несподіваних місцях, у непередбачуваній конфігурації. Це надважливо під час підготовки.

— Тобто ми вже здатні робити так, щоб наповнити тренування елементами раптовості для тих, котрі хочуть якісно готуватися. До несподіванок треба привчатися ще на полігоні. Тоді на війні буде якщо не легше, то зрозуміліше, — запевняє Михайло Вікторович.

Я вже стільки почув цікавого про радіокероване полігонне обладнання, що вирішив: час ознайомитися з ним ближче. Допоміг у цьому командир взводу навчально-тактичного поля «Широкого Лану» сержант Олександр. Він розповів про сучасні вітчизняні мішеневі комплекси.

Радіокеровані мішеневі установки

Радіокерований комплект РТКМ складається з легкої та важкої мішеневої установок, ноутбука. Він поєднаний модемом із комп'ютером, куди надходять усі «польові» дані параметрів ураження цілей. Великі мішеневі установки — танк, вертоліт, БМП — із нічним підсвіченням. Установка має автономну акумуляторну батарею та сонячний елемент підзарядження. За сигналом з ноутбука електродвигун через редуктор піднімає-опускає одиночну ціль або групи цілей. Якщо боєприпас влучив, то інерційний датчик, подає сигнал, мішень падає, видаючи на ноутбук інформацію про результати. Їх тепер можна аналізувати, не виїжджаючи в поле, щоб перевірити ціль.

— Служу на полігоні майже 10 років. Застав обладнання колишнього зразка, — то вже інша епоха. Виробники зі Львова й Житомира з нами плідно співпрацюють, ми надаємо їм свої пропозиції. Приміром, інколи установки виходять із ладу через механічні пошкодження. Я запропонував виробникам створити перевірняльний пристрій, який на місці визначає, що саме в обладнанні не працює, — розповідає Олександр. — Як згадую, скільки колись довелося кабелю закопати в землю та набігатися до мішеней… Нині керівник стрільб вносить прізвища тих, що стріляють, у програму, а після закінчення навчань або перевірки роздруковує результат. Так зведено до нуля суб'єктивний фактор оцінювання. Тож обліковці, які вручну записували результати стрільб сотень людей, уже непотрібні…

НА РОЗБУДОВУ ПОЛІГОНА НАДАНО 56 000 000 ГРИВЕНЬ

ЗНАЧНІ КОШТИ — ЗНАЧНІ ЗМІНИ

За кілька кілометрів від танкодрому військові кількох країн відпрацьовували завдання суходільної компоненти навчань «Сі Бриз-2017». Мені пощастило застати, як тренувалися десантуватися з гелікоптера за допомогою фала «Адаптер М-1». Вертоліт брав на борт спецпризначенців, піднімався на кілька десятків метрів. За хвилину з його «черева» по мотузці спускалися військові зі спорядженням. Із часом довелося спостерігати цікаву картину, як український Мі переміщував високо в небі вервечку із шістьох вояків на прикріпленому фалі, — це відпрацьовували швидку евакуацію.

Поки одні бійці долали страх висоти, інші вправлялися в штурмових навичках у спеціальному навчальному місці «Дії в забудованій місцевості», де основа вишколу — пейнтбол. У межах міжнародних навчань наші морські піхотинці успішно атакували з поля «місто», яке боронили американські «чорні берети». «Пейнтбол — найкраща практика, яку вигадали для людей, котрі хочуть добре підготуватися до війни та навчитися взаємодіяти», — зауважив інструктор Євген із десантно-штурмової роти 1-го окремого Феодосійського батальйону морської піхоти ім. Костянтина Ольшанського.

Тренування з десантування за допомогою фала «Адаптер М-1»

Це навчальне місце відкрили торік, спеціально закупивши 60 комплектів пейнтбольного обладнання. Першою його «обкатала» 57-ма бригада, бійців якої здивувало те, що можна вистріляти практично необмежену кількість кульок.

— Значні зміни відбулися з приходом значних коштів, — констатує начальник 235-го Міжвидового центру підготовки військових частин та підрозділів ОК «Південь» СВ ЗС України підполковник Юрій Дегтярьов. — Ми почали закуповувати нове полігонне обладнання, системи об'єктивного контролю. Завдяки їм швидко нарощуємо тактичну обстановку. Війська не знають, що й де відбуватиметься на навчаннях, — усе стається раптово. Саме так піднімаються мішені, по яких треба відпрацювати, або оголошують нові ввідні. Той же танкіст уже завчасно не наведе приціл і не відпрацює дальності, бо із радіокерованими мішенями цей номер не пройде. Він змушений постійно й активно шукати ціль. Нам цікаво зафіксувати відповідне реагування командирів: від взводного до комбрига. І оцінити. Вони не повинні адаптуватися до полігона, цього якраз не треба. Наші переваги в тому, що ми маємо два полігони: загальновійськовий та авіаційний. Створено таку систему безпеки, що їх можна використовувати одночасно. Щоправда, ще є чого вчитися в наших західних партнерів. Недавно був на американській військовій базі у ФРН, де ознайомився з нюансами її функціонування. Помітив, що там багатьох людей задіяно в аналітичній ланці та організації безпеки. А наші керівні документи не передбачають таких структур: начальник полігона одноосібно відповідає за убезпечення всіх заходів. На полігоні НАТО цим опікується окремий відділ. У Львові — на МЦМБ уже створено відділ контролю, де відбувається також планування заходів бойової підготовки. Ми прагнемо, щоб така ланка з'явилася й у нас. Інше наше завдання — до 2020 року створити навчальний центр підготовки підрозділів, який штатно входитиме в структуру «Широкого Лану».

БУДІВЕЛЬНО-ПОЛІГОННИЙ БУМ

На «Ширлані» триває велике будівництво

На «Ширлані» триває велике будівництво: створюється ціле містечко, розраховане на бригаду. Будуть нормальні під'їзні шляхи, їдальня на 5 тис. кв м, сучасні казарми та клуб. Будівельники (працюють два підрядники) розповіли, що вони зводять десять чоловічих та одну жіночу казарми. Цікаво: викопувати траншеї під фундамент останньої почали 7 березня, напередодні свята весни. Нині інтенсивно прокладають комунікації, установлюють металоконструкції, ллють бетон, ось-ось почнуть обшивати сандвіч-панелями. Неподалік доробляють новий наметовий табір, із підсипаним щебенем та окультуреним екстер'єром.

— Військові в наметах житимуть також, але під час польових занять на пересіченій місцевості це буде як елемент тренінгу триденних ротних тактичних навчань, а не як буденність, — пояснює Юрій Дегтярьов.

— Раніше стрільба для нас була святом. Бригадні тактичні навчання практично не відбувалися через брак коштів. Приміром, якщо виїздив танковий батальйон 28-ї бригади, то один танк їхав і тягнув на тросі за собою іншого — для економії пального. Раз, а в кращому разі двічі на рік, щось відбувалося на директрисах. Тільки за останні три роки ми відчули, що таки служимо, виконуючи роботу за призначенням, — признається начальник загальновійськового полігона 235-го МЦПП ОК «Південь» майор Михайло Колесник.

Досі не розв'язано проблеми з тим, що для полігонів спеціально не готують фахівців. Маю на увазі начальників навчальних об'єктів. Немає такої кафедри або курсів... Ці профі народжуються тільки на полігонах.

ЕКОНОМИТИ ДОПОМАГАЄ КРЕАТИВ

Насамкінець я побував на авіаполігоні «Широкого Лану». Його начальник підполковник Василь Луцій розповів: об'єкт потрібен для того, щоб курсанти й офіцери набували навичок зі стрільби, бомбометання та пусків некерованих ракет по навчальних мішенях. Цьогоріч тут працювала як армійська авіація СВ ЗСУ, так і ВМС та Нацгвардії. До розбудови всього господарства на полігоні підходять креативно.

— Тут із 1997-го не було електроосвітлення, — розповідає Василь Луцій. — Планували прокласти власну електролінію, але тільки за проект запросили 4,5 млн грн. Шалені гроші! А ще виникли додаткові чиновницько-юридичні складнощі… Та ми вирішили все дуже просто. Восени придбали сонячну енергогенеруючу станцію за 300 тис. грн. Приїхали фахівці та й обладнали освітлення містечка. Для роботи авіації, якщо не потрібна радіолокація, а потрібен лише зв'язок та світлові засоби, напруги, що видають сонячні панелі, вистачає, щоб не запускати дизель-генератор. Ми збільшуватимемо кількість панелей, щоб досягти суттєвішої автономії та економії. Для роботи авіації вночі мають бути вогні: курсові та горизонту. Попрацювали й над цим питанням із цивільними фахівцями, які зробили світлові куби зі стороною 30 см з акумулятором. Перед початком польотів програмуємо час їх умикання-вимикання. І вони дають світло відповідно до програми…

ПЛОЩА «ШИРОКОГО ЛАНУ» ДАЄ ЗМОГУ РОБИТИ МАНЕВР ЗАВГЛИБШКИ ДО 14 км ІЗ БОЙОВОЮ СТРІЛЬБОЮ, А БЕЗ НЕЇ — 38 км

Геннадій КАРПЮК

«Я ХОЧ І ВЧИТЕЛЬ, ОЦІНОК БІЙЦЯМ НЕ СТАВЛЮ, ЇХ СТАВИТЬ ВІЙНА, І ДВІЙКУ ТУТ ОДЕРЖУВАТИ НЕ ВАРТО»

УКРАЇНСЬКИМ ЗАХИСНИКАМ НА ПЕРЕДОВІЙ ДОВОДИТЬСЯ ПОЄДНУВАТИ БОЙОВУ СЛУЖБУ З ТУРБОТОЮ ПРО НАСЕЛЕННЯ ПРИФРОНТОВИХ СІЛ

Командир роти Євген Г.

Комбат у цьому селі на Луганщині де-факто має всю повноту влади. Він усім голова, тому що жителям Троїцького більше немає до кого звернутися

Буквально кілька днів тому його посеред ночі розбудив дзвінок. «Знову насипають», — перше, що спало на думку командирові. Ба ні, випадок нетиповий для села в прифронтовій зоні: народжується нове життя. У вагітної жінки раптово почалися перейми, потрібна «евакуація» в найближчий пологовий будинок. Окрім військових медиків, допомогти жінці ніхто не зможе. Миттєве рішення, швидка допомога — і щире «Дякую!» людям у формі.

Просять комбата допомогти майже щодня. І він допомагає чим може. Проблем у селі купа: треба щось підвезти, полагодити, відновити світло, зв'язок, погасити пожежу. А кілька старих просто приходять поїсти, бо залишилися зовсім самі.

З мирним населенням ніби якось налагоджується, а от із тими, що за лінією фронту, ніяк.

— Коли наша бригада навесні сюди заїхала, ми пережили два місяці інтенсивних обстрілів і провокацій, — розповідає комбат. — Певно, перевіряли, наскільки міцні в нас нерви. Ми методично, точно, із відомими наслідками їх утихомирювали. Відтоді запал у російських окупантів почав згасати.

"Хлібне перемир'я» на передньому краї оборони, зрештою, відчувається, однак бійці регулярно отримують сталеві «подарунки». Ідемо з командиром на ВОП (взводний опорний пункт). Там нас зустрічає командир роти Євген Г.

— Ось дивіться: учитель фізкультури ротою командує. У нас багато таких. Хто з військової кафедри прийшов, хто просто цивільний, але ці хлопці такі войовничі, що… Словом, самі розкажуть, — раптом командир батальйону заскакує в уазик і кудись їде.

Бойова частина ворожої «розтяжки». Скільки ще таких «сюрпризів» приховує земля Донбасу?

Командир роти веде на позиції, показує своє господарство, а дорогою пояснює, що російські загарбники трасерами суху траву підпалили. От командир і помчав це питання «розрулювати». А небезпека велика, розраховувати можна тільки на власні сили.

— Вони навчилися користатися примхами погоди, — каже ротний. — Коли спека й вітер у наш бік, траву підпалюють. Знають, що це завдає нам клопоту, бо вогонь може добратися до техніки, позицій, спалить дроти зв'язку та електропередач. До цього ми готові, миттєво реагують пожежні команди. І гасять ті поля, усі чорні повертаються, як шахтарі із забою. А от учора була гроза, буревій. В ударах грому ворог ховає звук виходу мін. Ці нюанси ми теж ураховуємо.

Євген розповів, що наразі більше дістається сусідам. Їх тероризують танками, а от на його позиції вчора ворожий ПТКР по бліндажу влупив.

В УДАРАХ ГРОМУ ВОРОГ ХОВАЄ ЗВУК ВИХОДУ МІН, А СПЕКУ ТА ВІТЕР ВИКОРИСТОВУЄ ДЛЯ ПІДПАЛУ ТРАВИ НА ПОЗИЦІЯХ

Окрім того, сюди прилітає цілий «букет» забороненого калібру. Він каже, що такі речі відбуваються не без участі професійних російських «відпускників», а так звані ополченці здебільшого ведуть хаотичний, або, як жартують хлопці на ВОПі, «аватарський» вогонь.

— Пишаюся ротою, маю справжній міцний колектив із високим бойовим духом, — говорить ротний. — Спочатку вони мене вчили воювати, тепер я — їх. Головне — відповідальність і дисципліна. Як на уроці. Я хоч і вчитель, оцінок хлопцям не ставлю, їх ставить війна, і двійку тут отримувати не варто. У школі пропрацював лише кілька років і влився в четверту хвилю мобілізації, — отака історія. Там були діти, тут — дорослі. З військової кафедри наш курс десь 120 осіб налічував, із них лише 20 було мобілізовано. За решту не знаю, може, за кордон повтікали гроші заробляти. У кожного своя війна…

Юрій ІГНАТ

У ПІСКАХ НЕМАЄ ЖОДНОЇ БУДІВЛІ, В ЯКУ Б НЕ ПОЦІЛИВ ВОРОЖИЙ СНАРЯД

Сьогодні це селище-примара, де навіть тиша нагадує про жорстокі бої, які тут відбувалися. Безлюдні вулиці колись жвавого селища, спека +35 і відчуття, що життя покинуло Піски назавжди. Немає жодної будівлі, в яку б не поцілив ворожий снаряд. Коли люди сюди повернуться, їм доведеться все будувати з нуля, роками знешкоджуючи смертельні «подарунки», аби й у мирний час війна не продовжила збирати свій моторошний урожай

На зміну активним бойовим діям у 2014–2015 роках у Пісках прийшло «активне перемир'я». До ворога кількасот метрів, радянський прапор над їхніми позиціями ніби нагадує, що в цій війні зійшлися різні світи. Підміняючи поняття примарними комуністичними лозунгами, «боротьбою з фашистами-бендерівцями», адепти «руского міра» намагаються знайти хоч якийсь сенс для своєї участі в цій війні. Їм ніколи не зрозуміти, що українці завжди боронили свою землю й не кинуть своїх громадян на окупованій території.

Один з багатоквартирних будинків, як свідок злочинів проросійських бойовиків

Свого часу будівля, де облаштували позицію наші хлопці, витримала 68 влучань із танка. Тож, підійшовши до передових рубежів, ми застали бійців за роботою. Хтось носив мішки з піском, хтось — дерев'яні балки: укріплена позиція збереже життя. Два роки тому Піски були чи не найгарячішою точкою в протистоянні з окупантами. Нині інтенсивність обстрілів менша, але напруженість на цих позиціях залишається через зовсім інші методи противника.

— Будівлі, кущі, лісосмуга — усе це дає змогу їхнім ДРГ підкрадатися непоміченими. Часто буває так, що бачиш ворога вже поруч, — розповідає кулеметник Геннадій. — Але ми одразу відбиваємо бажання в цих «туристів» нишпорити. Тут постійна готовність, максимальна пильність.

Дуже часто ворожі ДРГ підриваються, адже все навкруги заміновано. Усюди розтяжки, міни. За словами бійців, смертоносні «сюрпризи» трапляються навіть у дитячих іграшках. Загалом головною вимогою тут є пильність, бо ціна помилки — життя.

Снайперські полювання, обстріли з гранатометів і кулеметів — усе це рутинні провокації ворога, до яких у Пісках уже звикли. Тут не звикли до тиші. Коли вона настає, бійці ще пильніше вдивляються в «зеленку», очікуючи ворожих «сюрпризів».

Та на дії ворога захисники не реагують без потреби. Усі, що тут у Пісках нині боронять державу, мають великий досвід участі в бойових діях. Витримки в них вистачає, та й війна швидко навчила їх правильно оцінювати ситуацію й діяти без зайвої метушні.

Сьогодні жителі Пісків, а їх залишилося всього кілька осіб, виживають тільки завдяки допомозі наших військових, які діляться з ними харчами, допомагають їм ліками.

Дмитро ЗАВТОНОВ

ЗА ОДИН ДЕНЬ У ВЕРЕСНІ 2014-го ГОСПІТАЛЬ ПРИЙНЯВ 174 ПОРАНЕНИХ

КОЛЕКТИВ 59-го ВІЙСЬКОВОГО МОБІЛЬНОГО ГОСПІТАЛЮ, ЯКИЙ ІЗ ПЕРШИХ ДНІВ ПЕРЕБУВАЄ В РАЙОНІ АТО, ВІДСВЯТКУВАВ 10-ту РІЧНИЦЮ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ

Вирушаючи на Схід держави, ніхто з медиків і гадки не мав, що відрядження затягнеться так надовго. Але позаду вже три роки війни, сотні годин без сну, тисячі вдалих операцій і врятованих військових та цивільних пацієнтів. Про професійність вінницьких медиків ведуть мову й на передовій: якщо пораненого везуть у 59-й військовий мобільний госпіталь, то можна бути впевненим — там швидко його поставлять на ноги

У район АТО вінницькі медики поїхали одними з перших. У квітні 2014 року вони працювали на передовій у складі лікарсько-сестринських бригад. Та вже наприкінці травня більше як сотня медиків разом з обладнанням і технікою вирушила на Схід країни майже в повному складі.

— Тоді основна кількість фахівців була з Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону. Особового складу було значно менше, ніж зараз, але щойно госпіталь перейшов на іншу штатну структуру, до нас прийшли фахівці за мобілізацією, — розповідає помічник командира 59-го військового мобільного госпіталю майор медичної служби Олександр Г. — Відтоді змінилося вже шість ротацій медперсоналу, однак частина фахівців і досі працюють практично беззмінно.

Перша фронтова осінь була найважчим періодом для медиків 59-го вмг.Тоді, на початку вересня 2014-го, за один день у шпиталь доставили 174 поранених. Наступного дня — 74, а третього — 30. Три доби фактично без сну й перепочинку…

— Ми не мали досвіду участі в бойових діях, — продовжує майор Олександр Г., — але розуміли, що госпіталь не може бути переповнений хворими. Як і бійці на передовій, ми також маємо бути готовими до раптового загострення на лінії зіткнення. Тому більшу частину ліжко-місць завжди намагалися тримати вільними. Можливо, саме завдяки цьому, а також професійності нашого медперсоналу під час вересневого загострення на фронті ми не втратили жодного пацієнта.

Частина медиків госпіталю постійно працює в складі мобільних груп, які чергують на передовій. Там є хірург, анестезіолог, терапевт, операційна медсестра й анестезист. Вони надають першу медичну допомогу пораненим і здійснюють евакуацію в стаціонарний госпіталь. Завдяки їм медична допомога бійцям ефективніша, що значно підвищує шанси на повне одужання.

— Швидкому відновленню бійців має сприяти не тільки оперативне втручання та медикаментозне лікування, а й навколишня обстановка. От ми й вирішили зробити щось неординарне, чого немає в жодному госпіталі. Оскільки Вінниця — столиця фонтанів, задумали відтворити частинку малої батьківщини й спорудити маленький водограй, — розповідає командир 59-го госпіталю підполковник медичної служби Андрій Т.

ПЕРША ФРОНТОВА ОСІНЬ БУЛА НАЙВАЖЧИМ ПЕРІОДОМ ДЛЯ МЕДИКІВ 59-го ВМГ. ТОДІ, НА ПОЧАТКУ ВЕРЕСНЯ 2014-го, ЗА ТРИ ДНІ ДО ШПИТАЛЮ ДОСТАВИЛИ ПОНАД 270 ПОРАНЕНИХ. ТРИ ДОБИ ЙОГО КОЛЕКТИВ ФАКТИЧНО БУВ БЕЗ СНУ ТА ПЕРЕПОЧИНКУ

У госпіталі не лише дбають про психологічну реабілітацію бійців, а й намагаються урізноманітнити культурне життя пацієнтів. У нинішньому пункті дислокації можна не тільки запросити психологів, але й організувати концерт або зустріч із відомими людьми. Раніше, коли доводилося доволі часто переїздити з місця на місце, такої можливості не було. За три роки війни 59-й госпіталь здійснив аж сім переїздів: Оріхове, Побєда, Сватове. У деякі населені пункти — по кілька разів. Медики госпіталю сподіваються, що наступний переїзд буде тільки після перемоги — додому, у Вінницю.

Старший лейтенант медичної служби Андрій В., начальник хірургічного відділення:

— Хоча я й працював у цивільній лікарні, але два роки тому призвався за мобілізацією. Спочатку служив старшим ординатором, потім — начальником сортувального евакуаційного відділення. Тепер керую хірургічним відділенням. Усе, що відрізняє нас від інших відділень, — це готовність будь-якої миті почати операцію. Ти не знаєш, як може розпочатися твій день. Але маєш пам'ятати, що закінчитися він повинен без утрат.

Найбільше запам'яталась моя перша операція в районі бойових дій. Тоді мене викликав на допомогу лікар із Новоайдара. Боєць дістав важкі травми й потребував екстреної операції. Чоловікові вирвало сім відсотків шкіри на животі, було ушкоджено кишківник і печінку. Щойно почали оперувати, як у нього зупинилося серце. Ми швидко затампонували всі кровотечі, реанімували, підкапали й стабілізували пораненого та продовжили операцію. Зробили тампонаду печінки, резекцію, зашивання й інтубацію кишківника. Боєць вижив. Тоді я зрозумів, що на фронт потрапив недаремно.

Молодший сержант Сергій Н., водій:

— У Побєді ми вже настільки призвичаїлися до обстрілів, що команда «Повітря!» лунала для нас звично. Якось надійшла інформація, що буде артобстріл саме нашого табору. Ховатися не було сенсу. Тож вирішили евакуюватися якнайшвидше: за 10 хвилин мали вже виїхати. А мені терміново потрібно було замінити два колеса. Зробити це за такий короткий проміжок часу нереально. Але нічого, спробувати ж треба. Для таких випадків у нас були «машини-донори», оскільки техніка часто потрапляла на міну чи фугас. Тому я мав зняти два колеса з такої машини, відкрутити колеса на своїй, поставити нові, а старі закинути в кузов.

Ми вправилися за 25 хвилин. Виїжджали втрьох. Щойно рушили, як почався обстріл, і в дзеркало заднього огляду я побачив, як почав падати ангар. На той час у коридорі школи лікарі ще робили операцію. Коли ми приїхали туди наступного дня, то все було зрівняно із землею. Нині на тому місці стоїть капличка.

ПІД АРТОБСТРІЛАМИ МЕДИКИ ЗРОБИЛИ НЕ ОДНУ ОПЕРАЦІЮ

Старша операційна медична сестра операційного відділення 59-го вмг старшина Жанна Л.

Жанна поїхала на Схід країни ще 14 квітня 2014 року в складі автоперев'язувальної бригади. Дислокувалися разом із 95-ю бригадою в Добропіллі.

— Було дуже складно, адже ми були першими, і саме нам випало створювати умови як для надання медичної допомоги, так і для проживання. Пам'ятаю своїх перших пацієнтів на війні: військовий і цивільний. Обидва з вогнепальними пораненнями. До війни нас, певна річ, готували до такого, але в реальному житті з таким ми не стикалися. Тому швидко довелося пригадувати те, чого навчилися під час тренінгів. Розуміли, що від неправильного рішення або невпевненого руху залежить життя бійця, — розповідає Жанна.

Через півтора місяця бригада медиків повернулась у Вінницю. Кілька днів на відпочинок — і знову на Схід країни, уже в складі 59-го мобільного госпіталю. Дворічного сина жінці довелося залишити на бабусю. Через це було неймовірно важко, особливо коли дитина почала бабусю називати мамою. Однак жодного разу Жанна не пошкодувала про своє рішення піти на фронт, адже за цей час допомогла врятувати не одне людське життя.

— У вересні 2014 року поранених було найбільше. Бійців доставляли з усього Луганського напрямку. У той час ворожа артилерія обстрілювала Побєду, де ми й дислокувалися. І хоча ворог цілив по сусідніх підрозділах, «привіти» долітали й до нас, — пригадує Жанна. — Під моторошні вибухи снарядів, які розривалися неподалік від нашого табору, ми продовжували свою роботу. Тоді зробили не одну операцію, і ніхто з лікарів навіть не намагався зупинитися чи сховатися в укриття.

Та коли міни почали залітати мало не на територію госпіталю, медиків вирішили вивезти в інший населений пункт. У Побєді залишилася тільки бригада автоперев'язувальної: Юрій Білієнко, Віталій Докійчук та Алла Павлухіна. Вони безперервно оперували воїнів іще півтори доби.

— На початку війни найбільше пацієнтів було саме з осколковими пораненнями. Потім почастішали мінно-вибухові травми, а от кульових було не так багато. Тому медики найважчими вважали саме травматичні ушкодження, коли з розтрощених кісток треба було скласти руку або ногу. Наш лікар Олександр Вознюк творив справжні чудеса, — говорить жінка. — Ми всі дивувалися, наскільки майстерно він складав, наприклад, повністю розтрощені пальці руки за допомогою апарата Ілізарова. Олександр це професійно робив навіть у начебто безнадійних випадках.

Ярослава ЗОРІНА

ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ СУЧАСНИМИ ЗАСОБАМИ ЗВ'ЯЗКУ БОЙОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ СТАНОВИТЬ ПОНАД 70 ВІДСОТКІВ

8 СЕРПНЯ — ДЕНЬ ВІЙСЬК ЗВ'ЯЗКУ

Генерал-майор Володимир Рапко

Про те, як змінилися війська зв'язку з початку антитерористичної операції, розповідає начальник військ зв'язку Збройних Сил України — начальник Головного управління зв'язку та інформаційних систем Генерального штабу ЗС України генерал-майор Володимир Рапко

— Володимире Васильовичу, з якими здобутками війська зв'язку підходять до чергового святкування професійного свята?

— На сьогодні забезпеченість сучасними засобами зв'язку бойових підрозділів ЗС України становить понад 70 відсотків від штатної потреби. Це не так мало, якщо згадати, із чого все починалося. Цей показник із року в рік зростає, і тут відіграють свою роль два фактори: фінансовий ресурс, який надала держава, і міжнародна допомога від наших партнерів у світі.

Крім цього, до цифрової стаціонарної мережі зв'язку ми підключили майже 90 відсотків військових частин.

А в найближчому майбутньому хочемо побудувати власну систему супутникового зв'язку. Також завершено порівняльні випробовування та визначено, що основною УКХ радіостанцією Збройних Сил України буде Aselsan турецького виробництва, яку згодом складатимуть в Україні. Плануємо постачити у війська й вітчизняні комплексні апаратні зв'язку та командно-штабні машини, які виробили підприємства Укроборонпрому.

— Яка нині ситуація з автоматизованою системою управління про яку говорять тривалий час. І навіщо вона взагалі?

— Певні елементи АСУ в нас розробляли багато років. На жаль, тільки війна надала поштовх цій справі. Держава віднайшла кошти, а з програмним забезпеченням допомогу надали волонтерські організації й іноземні партнери. Тепер ця система фактично вже існує. Її використання значно підвищить бойовий потенціал наших підрозділів. Таке програмне забезпечення полегшує дії військ на полі бою, прискорює процес прийняття рішення. Адекватна відповідь супротивнику відтак пришвидшується в рази.

— Щоб працювати із сучасною технікою, потрібні відповідні фахівці. Де їх сьогодні готують?

— Справді, щоб користуватися новим парком техніки й активно брати участь у розвитку військ зв'язку, необхідні освічені офіцери, сержанти й солдати, які знають можливості сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій та спроможні забезпечити їх упровадження. Таких фахівців готують у трьох навчальних закладах. Це Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації, у якому навчають майбутніх офіцерів-зв'язківців, Коледж сержантського складу та Об'єднаний навчально-тренувальний центр військ зв'язку.

Також на базі інституту функціонують тримісячні офіцерські курси. Вчитися на них мають право найкраще підготовлені сержанти військ зв'язку з вищою освітою. Після закінчення курсів вони отримують звання молодшого лейтенанта.

— Чи змінилися вимоги до підготовки військових зв'язківців?

— Спираючись на досвід АТО, минулого року ми докорінно змінили програму підготовки фахівців для військ зв'язку. Зокрема, переглянули вимоги до практичних навичок випускників у галузі телекомунікацій і радіозв'язку, підготували перелік того, що належить знати й уміти такому фахівцю, і на його основі переробили навчальні програми. Також до проведення занять широко залучаємо й цивільних спеціалістів.

Окрім цього, на виконання рішення начальника Генерального штабу Збройних Сил України, зроблено наголос на вивченні загальновійськових дисциплін. Тому що кожен офіцер незалежно від спеціальності повинен уміти керувати в бою мотопіхотним підрозділом.

У підготовці офіцерського складу вже багато в чому орієнтуємося на стандарти НАТО. Наразі іноземні колеги навчають наших зв'язківців користуватися технікою, яку закуповуємо за кордоном чи отримуємо як гуманітарну допомогу.

З ПОЧАТКУ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ДО ЦИФРОВОЇ СТАЦІОНАРНОЇ МЕРЕЖІ ЗВ'ЯЗКУ ПІДКЛЮЧЕНО МАЙЖЕ 90 ВІДСОТКІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН

— Хто нині є головним постачальником сучасних засобів зв'язку?

— Нині в ЗС України широко використовують вітчизняні та іноземні засоби, придбані бюджетним коштом або отримані як матеріально-технічна допомога.

— Які нагальні завдання стоять перед військовими зв'язківцями?

— Одне з головних завдань, яке тепер стоїть перед нами, — до мінімуму скоротити час проходження інформації каналами зв'язку. До того ж вона має бути достовірною, закритою для противника та надходити неушкодженою. Як переконує досвід, показник від моменту виявлення цілі до пострілу по ній не повинен перевищувати кількох хвилин.

Тому ми постійно вивчаємо досвід розвинених армій і по змозі намагаємося запровадити все найкраще в себе. У процесі переозброєння прагнемо максимально наблизитися до стандартів НАТО. Наше завдання на найближче майбутнє: війська зв'язку мають стати високопрофесійними й мобільними та бути готовими забезпечити таку якість зв'язку та управління, що дасть змогу підвищити ефективність функціонування системи управління.

Уже зараз можна сказати, що за час АТО війська зв'язку вийшли на новий якісний рівень. Але без широкого використання автоматизованих та інформаційних систем поліпшити ефективність управління військами не вдасться. А для того, щоб вони повноцінно функціонували, треба створити надійну та стійку систему зв'язку з необхідною пропускною спроможністю. Над цим тепер і працюємо.

— З якими проблемами доводиться стикатися?

— За короткий проміжок часу надзвичайно складно повністю вирішити всі проблемні питання, які накопичувалися роками. Нині потрібно закуповувати та приймати на озброєння сучасні засоби радіорелейного й тропосферного зв'язку, перешкодостійкі та компактні КХ-УКХ радіостанції, нові КШМ та апаратні, кабельну систему й відеозв'язок, нові засоби радіорозвідки й радіоелектронної боротьби. А це потребує значних фінансових витрат.

Та найбільша проблема у військах зв'язку — це швидкоплинність технологій. І те, чого навчали курсантів на першому курсі, на п'ятому вже може дещо застаріти. Тому учбовий процес потребує постійного вдосконалення.

Звісно, воювати й розвиватися одночасно дещо важко, адже бракує головного ресурсу — часу. Крім того процес переозброєння дуже непростий, оскільки потребує значних витрат.

— Дякую за розмову.

Записав Роман ВУС

ВИРОБНИЦТВО НОВИХ КОМПЛЕКСІВ РЕБ РОЗПОЧАТО У ЗАПОРІЖЖІ

На КП «НВК «Іскра» в Запоріжжі почали виробництво комплексів радіоелектронної боротьби «Мандат-Б1Е» й станції РЕБ Р-330ТRС

— З огляду на потребу ЗС України в засобах радіоелектронної боротьби «Іскра» освоїла виробництво нового напрямку військової техніки — комплексу РЕБ «Мандат-Б1Е» й станції РЕБ Р-330ТRС, — повідомляє пресслужба ДК «Укроборонпром». — Нині «Мандат» — на етапі виготовлення. Його передадуть у війська згідно з планом.

Комплекс «Мандат-Б1Е» прийнято на озброєння 2014-го й призначено для моніторингу радіоелектронної ситуації та постановки радіоперешкод каналам радіозв'язку в діапазоні частот від 1,5 до 1000 МГц.

Розробник і перший виробник «Мандата» — донецький «Топаз». Після того як потужності заводу опинились на окупованій території, «Іскра» взяла на себе зобов'язання з освоєння та відновлення виробництва комплексу.

У другому кварталі 2017 року підприємство передало Збройним Силам станцію РЕБ Р-330ТRС, призначену для виявлення та пригнічення каналів радіозв'язку в діапазонах 30–2500 МГц.

СТРИБОК З-ПІД ХМАР У МОРСЬКУ ПУЧИНУ

НА ЧОРНОМОРСЬКОМУ УЗБЕРЕЖЖІ КУРСАНТИ ФАКУЛЬТЕТІВ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ВИСОКОМОБІЛЬНИХ ДЕСАНТНИХ ВІЙСЬК, ВІЙСЬКОВОЇ РОЗВІДКИ ТА СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ АКАДЕМІЇ (М. ОДЕСА) ВИКОНУВАЛИ СТРИБКИ З ПАРАШУТОМ НА ВОДУ ІЗ ВЕРТОЛЬОТА Мі-8

Відпрацювання навичок із подолання на техніці водних перешкод на морському узбережжі

Мить приводнення третьокурсників

Нестабільна погода — вкрите хмарами небо, відчутний вітер із суходолу й помітне хвилювання на морі — дещо ускладнювали умови проведення стрибків. І ось вертоліт у заданому районі десантує курсантів. Як повідомив тимчасово виконуючий обов'язки начальника кафедри повітрянодесантної підготовки Військової академії полковник Олександр Люлька, крім виконання стандартних елементів вишколу, тут відпрацьовували нормативи зі збору в призначених місцях після приводнення.

— Стрибки з парашутом на воду — найскладніший і найвідповідальніший етап повітрянодесантної підготовки, що вимагає від парашутистів поєднання декількох навичок. Успішно виконати це завдання курсантам допомагали досвідчені інструктори, — зазначив офіцер. — Упродовж навчального року курсанти здійснять 6–7 стрибків із парашутом, а за весь навчальний період — до 40.

Стрибкам передували ґрунтовна теоретична підготовка, тренінг на повітрянодесантному комплексі, плавання в обмундируванні, заняття з надання меддопомоги на воді, вивчення правил застосування надувних човнів і жилетів, порядок підготовки до приводнення й дії після нього.

Ці вправи видалися дещо незвичними. Спершу парашутист відокремлювався від вертольота. Причому його дії під час відділення, розкриття парашута й парашутування були такими ж, як і в разі стрибка на суходіл. В ідеалі за кілька секунд до занурення курсант мав розстібнути кріплення, перехопити парашут рукою, а, увійшовши у воду, його відпустити. Так парашутист убезпечувався від заплутування в мокрій капроновій тканині. Але на практиці хлопці від куполів позбувалися вже в воді. Потім до них підпливав рятувальний катер, забирав їх разом із парашутами і відвозив на берег. Нібито, все доволі просто, але курсанти і викладачі знають, скільки сил треба витратити на вдалий стрибок, яку майстерність проявити. Старший викладач кафедри повітрянодесантної підготовки майор Василь Георгієв каже, що найскладніше — відчепити підвісну систему та врахувати напрям вітру.

— Особливо важко входити у воду, — ділиться враженнями курсант сержант Дмитро Чупринюк, який має в активі понад 30 стрибків із парашутом. — Важливо спіймати потрібну мить. Якщо спізнишся, можна опинитися на дні. А випустиш купол раніше — впадеш у море з висоти. Радий, що все вийшло добре. Із задоволенням тепер стрибатиму навіть над водою.

Можуть пишатися службою в десанті та першим стрибком із парашутом на воду й курсант Іван Рижов, молодший сержант Костянтин Моренко, сержант Ігор Демчук. Їх переповнювали емоції: цей день лишиться в пам'яті назавжди.

ОСОБЛИВО ВАЖКО ВХОДИТИ У ВОДУ. ВАЖЛИВО СПІЙМАТИ ПОТРІБНУ МИТЬ. ЯКЩО СПІЗНИШСЯ, МОЖНА ОПИНИТИСЯ НА ДНІ. А ВИПУСТИШ КУПОЛ РАНІШЕ — ВПАДЕШ У МОРЕ З ВИСОТИ

Крім того, курсанти відпрацювали і навички з подолання на техніці водних перешкод на морському узбережжі. Начальник кафедри бронетанкової техніки Військової академії полковник Вадим Ярмолюк зауважує: водіння бойових машин на плаву дає змогу оцінити їхні можливості й ретельно підготуватися до виконання завдань.

У виші зі старшокурсниками проведено 180 годин занять із водіння бойових і спецмашин в екстремальних умовах. Пройдено понад 120 км шляхами з різним покриттям та рельєфом. Виконано і тривалий марш із пункту постійної дислокації до «Широкого Лану» й у зворотному напрямку.

Сергій ДАНИЛЕНКО

НА ЛЬВІВЩИНІ ЗМАГАЛИСЯ З ТАКТИЧНОЇ ШВИДКІСНОЇ СТРІЛЬБИ

На базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, що на Львівщині, відбулися змагання з тактичної швидкісної стрільби серед представників Збройних Сил України та інших силових структур. Треба зазначити, що такий захід проходив вперше. Провести його запропонували військовослужбовці 80-ї окремої десантно-штурмової бригади ВДВ Збройних Сил України.

Змагання з тактичної швидкісної стрільби присвячено 25-й річниці ВДВ ЗС України. На запрошення взяти участь у них відгукнулися Західне територіальне управління військової служби правопорядку, навчальний розвідувальний підрозділ 184-го навчального центру Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, спецпідрозділ СБУ «Альфа» та військова частина Національної гвардії України.

Учасникам запропонували для виконання чотири вогневі вправи: дві з пістолета, одну, комбіновану з пістолета та автомата, та одну з автомата. Умови виконання цих вправ досить жорсткі й передбачають стрільбу з різних положень, елементи швидкісного перезаряджання зброї, усунення затримок під час вогню. Мішені, своєю чергою, додають особливої родзинки: численні цілі розміщено на різних відстанях по глибині та фронту. А секундна стрілка невблаганно погіршує кінцевий результат, якщо її не зупинити швидкою стрільбою. Крім того, штрафні секунди нараховують за невлучну стрільбу, найменші порушення правил поводження зі зброєю, її заряджання та розряджання тощо.

Змагання з тактичної швидкісної стрільби тривали цілий день. Складні вправи створювали здорову конкуренцію серед учасників. Неабиякий вплив чинив на результат психологічний фактор. Навіть професіонали з «Альфи» нервували після невлучних пострілів. Звісно, це надавало справжнього драйву в змаганнях на найкращого стрільця, і до останньої миті на ділянці стрільби була інтрига. Однак результат виявився цілком передбачуваним. Альфівці були найкращими на коротких відстанях, що дало змогу їхнім двом командам вибороти перше й третє місця. Дещо несподівано другу сходинку п'єдесталу пошани зайняли представники Західного територіального управління ВСП. А військовослужбовці Національної гвардії України посіли четверте місце та взяли кубок «За волю до перемоги».

Під час змагань

Вадим БАКАЙ

ВОНИ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНУ

Кулеметник Роман має можливість порівняти службу в різних видах ЗС України. Хлопець прикомандирований з авіаційної частини у механізовану і вже майже рік як на передовій

48-річний Олег захищає Луганщину ще з третьої хвилі мобілізації. Запевняє: надійний товариш для бійця — це його зброя

Командир інженерно-саперного взводу старший прапорщик Олег Б. побував у всіх найгарячіших боях своєї бригади. Неодноразово рятував техніку, евакуював поранених, проводив розмінування

Від позиції, де слідкує за діями ворога Василь, до противника — якихось кількасот метрів. Боєць переконує: вогнем у відповідь може припинити збройні провокації

Головний сержант роти старший сержант Микола Н. пішов на фронт із Майдану. Вимогливий і справедливий, він багато часу приділяє професійній підготовці підлеглих

Харківчанка солдат Аліна З. у Збройних Силах з вересня 2016 року. Зв'язківець за фахом, вона поміняла спокійне місце при штабі на окопи ВОПу. Сьогодні несе службу на «нулі», неподалік Світлодарська

Гранатометник старший сержант Леонід Ч. на передовій з травня 2016 року. За час служби зустрів багато нових друзів, з якими готовий виконувати найскладніші завдання

Солдат Євген В. не терпить брехні й нахабства. У колективі цінує теплу дружню атмосферу

У свій 21 рік командир відділення — командир бойової машини солдат Владислав С. про цю війну знає багато чого. Підписавши контракт ще до війни у 2014 році, він пройшов з боями більшу частину Донбасу

«НАШ ДІМ ДІМИЧ»

У січні 2015 року на командному пункті одного з наших батальйонів поблизу Маріуполя звернув увагу на чоловіка, який, попри сильний мороз, був одягнений у легку куртку та без головного убору стояв у гурті командирів рот. Він про щось розповідав офіцерам, як виявилося, говорив про серйозні й важливі речі, але робив це якось спокійно та впевнено

«Дім Димич» — так підполковника Дмитра Г. називає переважна більшість його друзів і товаришів по службі. Він народився і виріс у Запоріжжі — місті козацької слави, історія якого започаткована військовим поселенням Хортиця. Він зростав у атмосфері козацького духу, а по закінченні школи вступив до військового училища. Проходив армійську службу в різних частинах Збройних Сил України, з часом звільнився в запас та активно долучався до військово-патріотичного виховання молоді. А коли 2014-го розпочалася війна, він без вагань добровольцем пішов до батальйону територіальної оборони «Хортиця» (був призначений командиром роти), у складі якого брав участь у визволенні від проросійських найманців Маріуполя, Павлополя, Пищевика.

Комбат Дмитро Г.

ДІМ ДІМИЧ ЗАЙНЯВ ПОЗИЦІЮ БІЛЯ СПГ І САМ НАВІВ ПРИЦІЛ НА МІСЦЕ, ЗВІДКИ ВЕЛА ВОГОНЬ ВОРОЖА «БЕХА». ПРОЛУНАВ ПОСТРІЛ, І ГРАНАТА ЧІТКО ВРІЗАЛАСЯ В КОРМУ ВОРОЖОЇ БРОНІ

— У серпні, після того, як російські танки увірвалися до Новоазовська і виникла пряма загроза захоплення Маріуполя, нашому батальйону довелося висуватися назустріч регулярним російським частинам та ставити заслін на шляху їхнього наступу на місто, — пригадує офіцер.

Підполковник Г. замислився, перевів подих, немов знову повернувся в спекотне і трагічне літо 2014-го...

— Не вистачало техніки, людей... Коли підійшли до селища Безіменне, потрапили під щільний обстріл російської артилерії. У нас летіли міни, снаряди, ракети з установок «Град». Причому вогонь вівся і з території Росії. Не маючи серйозної підтримки, ми відійшли до Комінтернового, розташованого лише за 15 км від Маріуполя. Вирішили там закріпитися, відновити сили та гідно зустріти ворога. Під час відходу ми втратили багато людей, тому бій прийняли групою лише з 12 бійців. Не було зв'язку, підкріплення, закінчувалися боєприпаси… Упіймав себе на думці, що навряд чи залишуся живий. Ми, буквально вгризаючись у кожен клаптик землі, даливорогу бій, який тривав дев'ять годин. Противник явно не очікував від нас такого опору. Коли нарешті надійшла команда про відхід на запасні позиції, я відчував, що сили майже залишили мене, — так згадує своє перше серйозне бойове хрещення командир батальйону однієї з омбр Дмитро Г., який за той бій поблизу Комінтернового отримав орден Богдана Хмельницького.

Так співпало, що мій перший виїзд у батальйон, яким командував тоді ще майор Дмитро Г., припав на час, коли підпорядкований йому підрозділ зайняв нові позиції під Павлополем і Гнутовим. Коли ми в супроводі заступника комбата прибули на одну з позицій, бійці активно «вгризалися» в землю. Вони вже облаштували бліндаж, з'єднували окопи ходами сполучення. Ґрунт був важкий, доводилося довбати його кирками. Буквально за кілька днів батальйон просунувся вперед на кілька кілометрів. Не встигли ми ознайомитися з обстановкою, як раптово розпочався бій. Першими тишу розірвали постріли снайпера. Кулі просвистіли над головами бійців, за цим пролунали кулеметні черги, а після того прилетіло кілька гранат із підствольника. Всі швидко припинили роботу і взяли до рук зброю. Відстань до найближчих позицій окупантів становила трохи більше ніж 300 метрів. Отже, наш вогонь зі стрілецької зброї був досить ефективний. Мабуть, загарбники вирішили викликати допомогу, бо за півгодини від початку бою ми почули мінометні «виходи», і перші міни впали з незначним «недольотом» перед нашими траншеями. Розпочався тривалий мінометний обстріл. Декілька снарядів упали поряд із бліндажем. На щастя, втрат серед нас не було, хоча двоє солдатів все ж таки зазнали легких контузій. Однак наша група, в складі якої були цивільні журналісти, не мала змоги залишити позицію. Ворожі снайпери розташувалися на обох флангах наших позицій і вели прицільний перехресний вогонь під прикриттям кулеметів і гранатометів. Командир ВОПу вийшов на зв'язок із комбатом і доповів йому обстановку. Нам було запропоновано залишатися на місці та чекати на допомогу. Яким ж було моє здивування, коли через нетривалий час на позицію з групою бійців підкріплення прибув сам Дім Димич.

Він поставив завдання гранатометникам придушити активність снайперів. Оскільки всі намагалися не висовуватися з окопів через щільний вогонь, відправив кількох людей на запасні позиції для виявлення вогневих точок противника. А сам, сховавшись за укриттям, бив гранатами з підствольника в напрямку снайперських позицій. Причому робив це так упевнено і швидко, що здавалося, ніби вогонь веде не одна людина, а підрозділ. Нарешті ворожі снайпери замовкли, але замість них із боку російських окупантів почала працювати «беха». Вона виїжджала на пагорб, давала кілька черг з автоматичної гармати і вшивалася. Дім Димич зайняв позицію біля СПГ і сам навів приціл на місце, звідки вела вогонь ворожа «беха». Під час чергової її появи пролунав постріл, і граната чітко врізалася в корму ворожої броні. «Бешка» навіть не доїхала на вихідний рубіж. Після влучення в неї гранати, вона «закурилася» і стала відповзати, але незабаром заглухла й зупинилася. Комбат дав команду про переведення вогню на неї. Бійці з великокаліберних кулеметів, гранатометів і стрілецької зброї «накрили» всю ділянку, де знаходилася бойова машина. Вже за півгодини бойовики запросили режим тиші, щоб забрати своїх «300-х», а ближче до вечора відтягнули пошкоджену БМП.

У тому бою Дім Димич уразив мене своєю неймовірною впевненістю й холоднокровністю. Його спокій передавався іншим бійцям. Здавалося, що він наперед знав, як діяти у ситуації.

Зараз за плечима Дім Димича вже три роки війни. Після дострокового отримання звання підполковника Дмитро Г. вступив на заочне навчання до Національного університету оборони України. Його бойовий досвід, набутий у ході бойових дій на Донбасі, неабияк допомагає в навчанні.

А нещодавно підрозділ підполковника Г. знову пройшов випробування вогнем. Протягом 33 днів батальйон виконував бойові завдання в районі Авдіївки. Для нього та його підлеглих це був важкий, виснажливий місяць справжньої чоловічої роботи. На превеликий жаль, не всі бійці батальйону повернулися з того небезпечного місячного відрядження — двоє з них загинули. Там, за 50 метрів від позицій російських окупантів, українські воїни щодня, ризикуючи власними життями, вели жорсткі позиційні бої та ефективно протидіяли проривам диверсійно-розвідувальних груп російських терористів. І знову, як у тому першому бою під Комінтерновим 2014-го, комбат Г. не ховався за спинами підлеглих, а був у перших рядах захисників.

Олександр КІНДСФАТЕР

ЯК ШТУРМАН СТАВ ПІХОТНИМ КОМАНДИРОМ

Олегу Т. 43 роки, він — офіцер, який пройшов бої за Красногорівку, Мар'їнку, Піски, Дружківку, Селідове, Красноармійськ та інші населені пункти Донеччини, що були звільнені 2014 року.

Олег закінчив Луганське вище військове училище штурманів. Першим місцем служби була транспортна дивізія, де молодий офіцер літав на Іл-76. Невдовзі його перевели в окремий розвідувальний авіаційний полк, який згодом було розформовано.

Усе змінив Майдан, а згодом події у Криму та на Сході України. Офіцер запасу не всидів дома і вже під час першої хвилі мобілізації став до лав 20-го окремого батальйону територіальної оборони «Дніпро», який пізніше переформували в окремий мотопіхотний батальйон однієї з механізованих бригад.

— Чому саме в піхоту? Не знаю. Доля обрала за мене, — розповідає він. — Воюю з перших днів як піхотний командир, хоча мене вчили літати.

— Першого серпня 2014 року ми зайшли в Красногорівку, а вранці другого там було справжнісінке пекло. Обстріл бойовиків о п'ятій ранку зі стрілецької зброї, а потім і з мінометів був неочікуваним, адже застав нас у чистому полі. З моїх хлопців зі взводу залишилося 11 бійців, — пригадує Олег. — За декілька хвилин опанував себе. Спочатку заховав людей, а вже через хвилину визначив їм завдання на відкриття вогню по ворожих мінометниках всіма наявними силами і засобами. До цього в нас не було досвіду реальних боїв, — каже офіцер. — За результатом того бою у нас був один «300-й», у бойовиків — кілька безповоротних.

Інша складна ситуація виникла під час штурму Мар'їнки.

— У місто моя рота заходила з флангу. З інших боків проривалися механізовані та танкові підрозділи. Визначене завдання — зачистити район, закріпитись та за будь-яких обставин не допустити прориву противника, було виконане. У підсумку — в нас один поранений, а у батальйоні «Восток» — більше десятка «200-х»! — говорить Олег Т.

А торік у грудні його воїни виявили ворожу ДРГ з п'яти осіб. З бойового зіткнення підрозділ Олега вийшов без втрат, а у групі противника вціліли лише двоє.

Нині офіцер тримає оборону на одній з ділянок на Луганщині. Йому неодноразово пропонували повернутися в авіацію, та він залишається зі своїми хлопцями, для них він — авторитетний командир, батько та господар на своїй землі. В послужному списку офіцера п'ять відомчих відзнак та десяток волонтерських. Та найбільшою нагородою для нього є збережені життя людей.

Офіцер Олег Т.

Віктор ШУБЕЦ

ПОНАД ДОБУ БОРТРАДИСТ ЗБИТОГО Ан-26 ПЕРЕСУВАВСЯ ВОРОЖИМ ТИЛОМ

ХОРОША ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА, ПІДБАДЬОРЛИВІ СЛОВА КОМАНДИРА ПО ТЕЛЕФОНУ ТА АДРЕНАЛІН ДОПОМОГЛИ ЙОМУ ПОВЕРНУТИСЯ ДОДОМУ

Майор Сергій Олесюк

Військовий транспортник Ан-26 вийшов на бойовий курс. До точки скидання вантажу залишилися лічені секунди. Командир екіпажу дав команду на відкриття рампи. Бортмеханік доповів: «Рампа пішла». І цієї миті пролунав вибух. Салон швидко почав наповнюватися димом. Члени екіпажу зрозуміли: у них влучила ракета. Командир екіпажу майор Дмитро Майборода та його помічник майор Дмитро Шкарбун намагались утримати літак від зривання в штопор. Решті членів екіпажу було наказано залишити літак. Про трагічну подію згадує начальник зв'язку авіаційної ескадрильї бригади транспортної авіації, що на Вінниччині, майор Сергій Олесюк

— Той липневий день був сонячним і спокійним. Ми прокинулись о 4-й годині ранку, виконали бойовий виліт, повернулися, поснідали й розпочали готуватись до другого польоту. Усі були в доброму настрої, жартували. Мені здається, що Дмитро (Майборода. — Авт.) відчував, що щось має статися, але намагався це не показувати.

Того дня під час другого вильоту екіпаж Ан-26 мав десантувати парашутним способом воду й продукти в підрозділи Сухопутних військ, яких було відрізано від основних сил і які перебували в оточенні. Це було вже звичне на той час, хоч і надзвичайно небезпечне завдання для льотчиків бригади. 2014 року вони розпочали виконувати завдання в районі АТО: доставляли, крім боєприпасів, у наші підрозділи продукти, воду, натільну білизну, шкарпетки. Навіть звичайна пляшка води була для вояків на вагу золота.

— Так, ми усвідомлювали, на яку небезпеку наражалися під час кожного вильоту й де виконуємо завдання, адже до цього російські окупанти вже збили розвідувальний літак Ан-30Б, транспортник Іл-76 із десантниками, вертольоти. Чітко розуміли, що ворог має зброю, якою він за будь-якої нагоди скористається. Але також знали, що на нас чекають хлопці.

На відстані приблизно 5000 метрів від російського кордону на висоті 6500 метрів наш літак було атаковано, імовірно, керованою ракетою типу «повітря-повітря». Унаслідок влучання лівий двигун та електрообладнання відмовили. Одразу почались некеровані процеси. Льотчики намагались утримати машину, наскільки могли. Завдяки цьому інші члени екіпажу зуміли залишити літак. А коли черга дійшла до пілотів, покинути борт уже не було змоги. Обидва пілоти загинули.

НА ВІДСТАНІ ПРИБЛИЗНО 5000 МЕТРІВ ВІД РОСІЙСЬКОГО КОРДОНУ НА ВИСОТІ 6500 МЕТРІВ НАШ ЛІТАК БУЛО АТАКОВАНО, ІМОВІРНО, КЕРОВАНОЮ РАКЕТОЮ ТИПУ «ПОВІТРЯ-ПОВІТРЯ»

— Я залишав літак передостаннім, іще подивився на хлопців, але Дмитро навіть не збирався виходити з кабіни. Вистрибнув. Приземлився. Зорієнтувався, де північ, де південь, переміщувався, як я думав, приблизно в напрямку наших військ. Навколо було розкидано блокпости російських загарбників. Це був глибокий тил «ЛНР». Блукав спочатку лісом. Якось так вийшло, що через певний час повернувся майже до свого парашута. Але вчасно зупинився, почувши розмову двох місцевих: «Я нашёл парашут. Работаем, работаем, ищем. Он далеко не мог уйти».

Сергій зрозумів: на членів екіпажу, які вистрибнули з охопленого полум'ям літака, розпочалось полювання. Він намагався зателефонувати іншим членами екіпажу й керівництву.

— Якщо чесно, пуття від зв'язку спочатку було мало. Відчув себе в ситуації, коли потрібно самому щось робити, аби врятуватися. Вирішив так: якщо в мене хтось стрілятиме, то стрілятиму у відповідь. Та я розумів: поки що по мені ніхто не веде вогонь, тож потрібно з ворогом гратися в схованки. Став переміщуватися. Надворі була спека, дуже хотілося пити. Дорогою зустрів двох місцевих чоловіків, які несли пляшку води. Мабуть, я мав вигляд людини, яка готова на все, аби одержати ту воду. Хоча я вже почав виймати гроші з кишені, щоб розрахуватися за пляшку, вони її просто віддали мені.

Ось так, то бігом, то йдучи, то пересуваючись відкритою місцевістю по-пластунськи, але не зупиняючись, Сергій Олесюк рухався до настання темряви. Лише десь опівночі вирішив перепочити серед поля. Трохи поспав. Зранку прокинувся й пішов далі. Потім зателефонував керівництву й почув радісне: «Ну, слава Богу. В тебе все гаразд?»

— Ви навіть не уявляєте, наскільки ці слова додали впевненості й мотивації. Десь через добу я зустрівся з іншими членами екіпажу, а пізніше всіх разом нас переправили на підконтрольну Україні територію. Але відчуття безпеки з'явилося лише тоді, коли побачив український прапор.

За мужність, виявлену під час захисту державного суверенітету України, майора Олесюка нагороджено орденом Богдана Хмельницького III ступеня.

Оксана УРЕТІЙ

ПІСЛЯ 23-РІЧНОЇ ПЕРЕРВИ В ПОЛЬОТАХ УСПІШНИЙ БІЗНЕСМЕН ПОВЕРНУВСЯ В КАБІНУ «ГРАЧА»

Штурмовик Су-25: бойове застосування

Друге льотне життя Олександра Андреєва розпочалося непросто. Ніхто не знав, що робити з офіцером. Перерва в польотах — аж 23 календарних роки! У цивільній авіації вже після п'ятирічної паузи треба проходити повний курс перенавчання.

— Є ідеї? — спитав комбриг.

— Прошу дві спроби, з інструктором, а потім візьму управління на себе. Одразу зрозумію, моє чи ні. Відчую, коли щось не так, відійду від справи, нікого не мучитиму, — відповів Олександр.

— Відчайдушно... Треба подумати, — сказав комбриг, і через деякий час мобілізований льотчик мав свій шанс. Два десятиліття як у воду канули. Він полетів, та ще як полетів…

Кривавий 2014-й, важкі бої, втрати українського війська зарубцювалися на серці Олександра. Вони були надзвичайно важкі, але треба розуміти, що ворог нашпигував район бойових дій величезною кількістю сучасних засобів ППО та що 2014-го ми мали Іловайськ, батальйонно-тактичні групи росіян у себе в тилу. Авіація, особливо штурмова, активно прикривала наші війська з повітря й завдавала ударів по ворожих угрупованнях. На ті сотні бойових вильотів утрати авіації були незначні, хоча й дуже болючі.

У Кремлі не були готові до такого протистояння, коли повстала вся Україна, мобілізувалися тисячі людей із бойовим досвідом, «афганці», миротворці, запрацював потужний волонтерський рух, за короткий час вітчизняна «оборонка» поставила в стрій сотні одиниць бойової техніки.

— У нас у бригаді є літак, на фюзеляжі якого — емблема із цифрою 600. Це не бортовий номер, а кількість бойових вильотів цього красеня. Він вижив у Афганістані, тепер тут... Уявляєте, яка неймовірна енергетика в цього Су-25 і як упевнено почувається льотчик у його кабіні. Ця впевненість відіграє важливу роль у нашій професії.

Су-25 для Олександра — то не просто літак. «Грача» він полюбив до нестями. Кабіну штурмовика льотчик називає не інакше як робочим кабінетом. Вона не така, як в інших типах бойової авіації, а простора, із чудовим оглядом, що дає змогу успішно працювати по землі. Адже штурмовик здебільшого завдає бойові удари з візуальною прив'язкою льотчика до цілі та місцевості. Одинадцять точок підвіски озброєння роблять літак справжньою повітряною фортецею. І ключове його призначення — робота по землі.

Російські військові «стратеги», схоже, цього не знають, бо збитий «Боїнг» MH-17 спершу приписали українському льотчику Волошину на штурмовику Су-25!

— Ми аж роти порозззявляли з подиву, коли прочитали цю новину в Інтернеті, — розповідає Олександр. — І сумно, і смішно. Як їм таке взагалі спало на думку. Су-25 має на озброєнні ракети класу «повітря-повітря» — Р-60, але вони для близького повітряного бою. Як літак на висоті 7000 метрів може уразити ними ціль на висоті 10 000?

Свого часу Олександр Андреєв керував власним хлібозаводом. Чоловіка не раз нагороджували, сватали у велику політику, однак…

Нині він не політик і не бізнесмен, а захисник України, один із найкращих пілотів у Повітряних Силах.

Юрій ІГНАТ

ВИЖИВАННЯ. УХИЛЕННЯ. ОПІР. ВТЕЧА

ТРИ ДНІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ РЯТУВАЛЬНИКИ ВІТЧИЗНЯНОГО ФЛОТУ ВЧИЛИСЯ, ЯК ВИЖИТИ НА ТЕРИТОРІЇ ПРОТИВНИКА. ВОНИ ПРОЙШЛИ КУРС ПІДГОТОВКИ, АНАЛОГІЧНИЙ ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОГРАМИ ВИЖИВАННЯ АВІАТОРІВ SERE

Маскування — одна з головних умов виживання на території супротивника

У межах програми курсу підготовки Personal Recovery українські військові моряки під керівництвом американських фахівців учились евакуації та відновленню особового складу. Навчальний курс, який уперше проводили на українському флоті, було спрямовано на підготовку фахівців пошуково-рятувальних і повітряно-десантних служб ВМС України як інструкторів. За основу взяли курс виживання американських льотчиків SERE (Виживання. Ухилення. Опір. Втеча)

Протягом трьох днів чотири групи військових рятувальників морської авіаційної бригади флоту виживали в умовах автономного існування на місцевості. Групи розділилися на команди, які змінювали локації та одна одну. Одні грали роль льотчиків, чий літак зазнав авіакатастрофи над ворожою територією, другі — противника. Останні, своєю чергою, мали знайти льотні екіпажі, які вижили, і знищити їх. Військовослужбовці мали при собі невеликий запас їжі та води, аптечку, сигнальні ракети й дзеркальце, щоб подавати сигнали, сірники та ніж. У кожного в руках була аварійна радіостанція, що дає змогу подавати сигнали для визначення місця падіння літака та зв'язуватися з іншими повітряними суднами.

Американські інструктори пояснювали українським морським рятувальникам, що коли літак упав на ворожій території, до нього прикуто особливу увагу. Адже льотчики — дуже цінні полонені в будь-якому воєнному конфлікті, тому противник у такій ситуації намагається дістатися до них якомога швидше. А їм потрібно якнайскоріше здійснити евакуацію в безпечне місце. І ще — вижити, вийти неушкодженими з-під обстрілу противника та, головне, не потрапити в полон.

Справді досвіду виживання американцям не позичати: вони брали участь у бойових діях практично на всіх континентах планети.

Актівський каньйон, де відбувалися навчання, розташований на річці Мертвовод на Миколаївщині. Це унікальний комплекс лісової та водної екосистем з ансамблем скель та гранітних валунів. Єдиний в Європі, він за своїми геолого-ландшафтними показниками нагадує в мініатюрі знамениті каньйони Північної Америки.

Така місцевість ідеально підходить для курсу виживання. Як мовиться, є де розвернутися військовим. Тут наші вояки позначали потенційно небезпечні ділянки на маршруті просування, установлювали й маскували наметове містечко, знаходили воду, облаштовували місця для ночівлі та приготування їжі, розкладали багаття, полювали на звірів. Словом, робота кипіла. Вивчали кожну дрібницю, а їхні вуха, мов локатори, прослуховували все навкруги. Головне, як то кажуть, не «спалитися».

— У таких екстремальних умовах рятувальники вчилися насамперед виживати. Під час бойових дій сподіватися на допомогу не випадало, тим паче, якщо група перебуває на території противника. Це як на мінному полі: не знаєш, з якого боку прилетить «звісточка», — каже керівник курсу підполковник Анатолій Глиненко.

Уночі, змінюючи один одного, морські рятувальники грали роль диверсійно-розвідувального загону противника. Завдання — непомітно напасти на наметове містечко, знешкодити радіостанції та взяти полонених і непомітно зникнути в темряві.

НАЙГОЛОВНІШЕ У ВТЕЧІ З ПОЛОНУ — ПОЗБУТИСЯ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ. ПРИМІРОМ, АМЕРИКАНЦІ УНИКАЮТЬ ЙОГО КРУГОВИМ АБО КВАДРАТНИМ СПОСОБОМ. ЗАВДАННЯ — РУХАТИСЯ ХАОТИЧНО ПО КОЛУ АБО ПЕРИМЕТРУ КВАДРАТА, ЗБИВАТИ З ПАНТЕЛИКУ ПЕРЕСЛІДУВАЧІВ, УВЕСТИ В ОМАНУ, ЗАПЛУТАТИ СЛІДИ

Значну увагу в польових умовах приділяли й відпрацюванню елементів тактичної медицини, адже в разі поранення треба швидко надати якісну медичну допомогу.

— Звісно, такі тренування для українських військових не є новими. За три роки АТО ми можемо й самі будь-кого навчити. Американські інструктори не приховували, що наш досвід їм теж у пригоді стане. Їх зацікавило, як ми за допомогою штатних і підручних засобів здійснюємо медичні маніпуляції в разі термічних уражень. Натомість американці показали нам, як іще можна шукати воду на місцевості та самотужки дезінфікувати її для промивання шлунка, якщо стаються гострі отруєння. У польових умовах це справді важливо. А ще іноземні партнери показали нам, як надавати допомогу в разі укусів отруйних плазунів, комах і змій. Тут процедури слід виконувати швидко, не можна втрачати жодної хвилини. У них за плечима В'єтнам, Ірак, Афганістан, тобто виконання завдань у різних кліматичних умовах, — розповів учасник курсу військовослужбовець Віталій. — Новим для нас було відпрацювання елементу втечі з полону. Американці показали, як у них проходить така підготовка. Скажімо, ворог узяв вас у полон. Під час привалу полонений за допомогою будь-яких підручних засобів має непомітно звільнити собі руки, відволікти увагу чатового, у разі потреби застосувати фізичну силу до нього та чкурнути, наприклад, у лісові нетрі. Дуже корисно також психологічно впливати на опонента, вивести його зі стану рівноваги. Простіше кажучи, чатовий має занервувати. Треба дочекатися його помилки, тоді легше перемогти. Звісно ж, найголовніше у втечі з полону — позбутися переслідування. Приміром, американці уникають його круговим або квадратним способом. Лісисту місцевість ділять на умовні кілька кругів або квадратів. Завдання — рухатися хаотично по колу або периметру квадрата, збивати з пантелику переслідувачів, увести в оману, заплутати сліди. А потім діяти, як хижак, вибрати оптимальний момент і самому напасти на самотнього ворога, який відбився від групи. Відібрати зброю й забрати в нього рацію, тоді шанси вижити зростають у рази.

А ще американці навчили наших рятувальників використовувати болотяну місцевість і водойми для втечі. Тут головне — правильно пірнати в болото чи воду, «зливатися» з берегом, виготовляти з очерету спеціальну дихальну трубку, сидіти під водою довгий час і не видавати себе. До речі, цей метод колись успішно застосовували запорозькі козаки, а тепер, як бачимо, його вже апробували американці.

— Крім того, наші партнери вперше розповіли нам, як вижити тоді, коли потрапив у пастку з крокодилами. Найболючіше місце в крокодила — його очі, тому бити потрібно саме по них. Він не витерпить навіть зо два удари беззбройною рукою й відпустить жертву. Якщо до очей неможливо дотягтися, треба брати все, що є під рукою, і бити по ніздрях. Вони не такі чутливі, як зіниці очей, тому в удари слід укласти всю свою силу. Не знаю, чи знадобиться досвід боротьби з крокодилами у нашій місцевості, але готовим треба бути до всього, — додає інший учасник курсу військовослужбовець Кирило.

Також морські рятувальники вдосконалили навички евакуації поранених із ворожої території. У цій ситуації головне залишатися невикритим, коли приховано наводиш екіпаж вертольота на визначене місце.

Спільні практичні дії рятувальників ВМС із представниками НАТО підвищують ефективність роботи. Військові моряки навчилися правильно діяти в екстремальних умовах із мінімальним комплектом спорядження. Згодом вони вже як інструктори передаватимуть набутий досвід льотним екіпажам морської авіації.

Віталій ПАНЧИШИН

Курс виживання американських льотчиків, збитих на території супротивника, — SERE (Програма «Виживання. Ухилення. Опір. Втеча») вважають одним з основних складових підготовки льотчиків США. Досвіду виживання на ворожих територіях у льотчиків США більш ніж достатньо. Американська авіація активно воювала в Другій світовій війні. У відповідь на японський удар по Перл-Харбору США вступили у війну, у якій боролися з країнами Осі до капітуляції ворога. Тоді майже 68 000 американських пілотів загинуло. Уже після тієї війни американці усвідомили актуальність запровадження спеціальних курсів виживання їхніх льотчиків на ворожій території. Варто згадати й один із найтриваліших збройних конфліктів XX століття у В'єтнамі. Під час тієї війни із серпня 1964 року по січень 1973-го американці втратили 3243 літаки. Що стосується вертольотів, то їхні втрати були ще більші: понад 5000 одиниць. Тобто практично по три літальні апарати за день. Особливістю бойових дій сухопутних військ і морської піхоти США тоді стало широке використання вертольотів для доставки військ і вантажів (наприклад, у травні–червні 1967-го щодоби здійснювали 8–11 тис. вильотів). Вертоліт — легка мішень порівняно з літаком: необов'язково мати засоби ППО, щоб його збити. В умовах густих джунглів знайти об'єкти для знищення авіацією США було дуже складно. Натомість в'єтнамські засоби ППО відмінно показали себе в тій війні. Як наслідок, були великі втрати у США. Тут, напевно, американські льотчики й навчилися виживати в екстремальних бойових умовах. Джунглі, тропічний клімат, інфекційні хвороби, вихід з оточення противника, надання меддопомоги пораненим… Звісно ж, американці зробили правильні висновки з тієї війни. Це все увійшло пізніше в курс виживання їхніх льотних екіпажів.

«Генічеськ» у складі мінно-тральних сил НАТО

ЯКІ МІННО-ТРАЛЬНІ СИЛИ ПОТРІБНІ НАШИМ ВМС

ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ З МОРСЬКОГО НАПРЯМКУ, ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОГО СУДНОПЛАВСТВА, ПРОТИМІННА БОРОТЬБА В ЧОРНОМУ Й АЗОВСЬКОМУ МОРЯХ — ЦЕ ТІ ЗАВДАННЯ, ЯКІ МАЮТЬ ВИКОНУВАТИ КОРАБЛІ МІННО-ТРАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

Цьогорічні навчання «Сі Бриз» засвідчили, що єдиний український протимінний корабель — рейдовий тральщик «Генічеськ» — не зможе сповна забезпечити ефективне тралення у визначених морських районах. Для цього необхідні принаймні п'ять-шість кораблів, які займатимуться протимінною боротьбою та будуть здатні «чистити» води Чорноморсько-Азовського регіону від вибухонебезпечних предметів. Окрім того, жодне навчання ВМС України, як і будь-яких інших флотів країн світу, не відбувається без участі кораблів мінно-тральних комплексу

Немає суттєвої різниці, чи це морська десантна, ембаргова чи, наприклад, антипіратська операція. Усюди потрібно спочатку здійснити тралення та розчистити шлях для тактичної групи кораблів. У разі виявлення мін — знищити їх якнайшвидше. Враховуючи те, що зона відповідальності українського флоту в Чорному й Азовському морях достатньо велика за розмірами, і зважаючи на те, що РФ захопила під час анексії Криму українські тральщики, виникає гостра потреба відновлення збалансованого корабельного складу, який реагуватиме на всі загрози, що виникатимуть на приморському стратегічному напрямку. Тому це завдання є очевидним і вкрай актуальним на сьогодні для ВМС України.

Як підкреслив командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Ігор Воронченко, розглядають кілька варіантів створення мінно-тральних сил.

— Для забезпечення мирного судноплавства в наших водах ми передбачили кілька варіантів. Насамперед це будівництво на сучасних тактичних платформах швидкісних і малопомітних мінно-тральних катерів. Протимінні катери протидіятимуть підривній діяльності на рекомендованих морських шляхах цивільного судноплавства. Тобто в тих морських районах, де існує висока ймовірність мінування противником водних шляхів, — сказав віце-адмірал Ігор Воронченко. — Або придбання повністю корабельних платформ із відповідним обладнанням (сонари, телекеровані підводні апарати, інші агрегати й механізми) для того, щоб військові моряки могли здійснювати повний цикл навчально-бойової діяльності в операційних зонах відповідальності. Від виявлення мін і до їх фактичного знищення. Такий досвід закупівлі використовували чимало країн НАТО. Також розглядаємо варіант із встановленням сучасного спеціалізованого обладнання на мінно-тральні платформи, які вже існують. Цей напрямок не вимагатиме якихось надзвичайно великих коштів. Наше завдання — добре вивчити ситуацію у флотах провідних країн світу й вибрати найбільш доцільний та ефективний варіант відновлення мінно-тральних сил українського флоту.

За словами командувача ВМС ЗС України, нещодавно делегація вітчизняного флоту переймала досвід застосування кораблів мінно-трального комплексу в Литві, країни–члена НАТО. Головне завдання їхніх надводних сил — ведення протимінних дій і патрулювання морських ділянок у національних інтересах та в складі сил Альянсу. Регулярно один-два їхніх кораблі надводних сил перебувають у морі для участі в операціях або навчаннях під проводом НАТО.

— Литовці мають чималий досвід тралення морських районів Балтійського моря. Після Другої світової війни воно, як і Чорне, ховає у своїх водах багато «вибухонебезпечних сюрпризів». Міни є одним із найпідступніших видів зброї, яка дрімає, не проявляючи себе до певного часу, а потім вибухає, завдаючи величезних утрат. Наші литовські партнери придбали протимінні кораблі, які вже були в експлуатації. Вік тральщиків — 20–40 років, але всі вони перебувають у справному технічному стані. На ці корабельні платформи вони встановили сучасне обладнання. Наприклад, нові сонари й телекеровані роботи за відносно короткий проміжок часу гарантовано виявляють мінну зброю, — розповів віце-адмірал Ігор Воронченко.

НИНІ БЕЗПЕКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДНОПЛАВСТВА В ЗОНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВМС УКРАЇНИ ЗАБЕЗПЕЧУЄ РЕЙДОВИЙ ТРАЛЬЩИК «ГЕНІЧЕСЬК»

За тоннажем, озброєнням і морехідними властивостями «Генічеськ» призначено для роботи на рейдах, у бухтах і на річках. Але, зважаючи на захоплення РФ більш потужних протимінних кораблів українських ВМС — морських тральщиків «Черкаси» та «Чернігів», — він уже давно перехопив естафету «головного корабля» контактного тралення на флоті. Жодне навчання не відбувається без його участі. «Генічеськ» на регулярній основі бере участь у спільних тактичних тренуваннях типу PASSEX. Українські військові моряки здійснюють пошук та знищення міни (імітаторів) разом з екіпажами кораблів з'єднання Постійної військово-морської протимінної групи НАТО № 2 (SNMCMG2). Півроку тому міни часів Другої світової війни успішно знищили наші моряки. Якщо врахувати, що на «Генічеську» встановлено старе обладнання у вигляді глибинного контактного трала, а кораблі НАТО шукають вибухонебезпечні предмети дистанційно, за допомогою сучасної комп'ютеризованої протимінної системи, то все вирішують вправність і професійні дії українського екіпажу.

Підвищити бойові та оперативні спроможності рейдового тральщика «Генічеськ» та інших майбутніх кораблів мінно-трального комплексу ВМС України допомогло б установлення, наприклад, дистанційно керовані інтегровані протимінні системи.

На думку багатьох вітчизняних військових експертів, завдяки оснащенню цією перспективною безпілотною системою будь-який український тральщик (протимінний корабель) буде здатний здійснювати обстеження та захист морських шляхів у повністю безпілотному режимі дії. До того ж сам корабель і його екіпаж залишатимуться на безпечній відстані від зони операції. Відомо, що інтегровану протимінну підводну систему становлять автономні підводні апарати, апарати ідентифікації підводних об'єктів та їх знищення, єдина багатофункціональна платформа управління. Протимінні заходи можуть здійснюватися без залучення особового складу. Водночас наявність сонару та відеокамери дає змогу підводним апаратам не тільки ефективно відпрацьовувати протимінні дії, а й виконувати інші підводні роботи або долучатися до пошуково-рятувальних операцій.

Віталій ПАНЧИШИН

ОДНІЄЮ З ОСОБЛИВОСТЕЙ МІННОЇ ЗБРОЇ Є СКЛАДНІСТЬ БОРОТЬБИ З НЕЮ

Після Арабсько-ізраїльської війни 1973 року виставлені ВМС Єгипту морські міни стали значною перешкодою судноплавству на південних підходах до Суецького каналу. Незважаючи на значну кількість залучених до операції з ліквідації мінної небезпеки в районі протимінних сил і засобів флотів США, СРСР та Великобританії, вона тривала 14 місяців.

Показовим прикладом є «мінна криза» 1984 року, під час якої в районах Червоного моря та Суецької затоки з 9 липня до 19 вересня від мін постраждали 19 цивільних суден із 14 країн світу. Для ліквідації мінної загрози США Великобританія, Франція, Італія, СРСР та Нідерланди силами понад 30 кораблів і суден здійснили протимінну операцію Intense Look.

Під час розмінування прибережних районів Кувейту, коли була війна в Перській затоці (1990–1991рр.), попри значну кількість протимінних сил ВМС багатонаціональної коаліції, на іракських мінах підірвались американські кораблі — десантний вертольотоносець Tripoli та крейсер Princeton.

Чорне море в цьому контексті не є винятком. Яскравим прикладом ефективності мінної зброї є підрив у Севастополі 29 жовтня 1955 року лінкора радянського Чорноморського флоту «Новороссийск», на якому загинули 607 моряків. Таємниця цієї трагедії не розкрита й дотепер. Основною причиною загибелі корабля стало спрацювання німецької донної міни типу RMN або LMB часів Другої світової війни.

Підготував Віталій ПАНЧИШИН

У «КЕНТАВРі» МОЖУТЬ РОЗМІСТИТИСЯ 32 МОРСЬКІ ПІХОТИНЦІ

ЗА ОЦІНКАМИ ВІЙСЬКОВИХ ЕКСПЕРТІВ, ЦІ ДЕСАНТНО-ШТУРМОВІ КАТЕРИ ЗДАТНІ ЕФЕКТИВНО ВИКОНУВАТИ ЗАВДАННЯ В БЛИЗЬКІЙ МОРСЬКІЙ ЗОНІ ТА ОБОРОНЯТИ УЗБЕРЕЖЖЯ НАШОЇ КРАЇНИ

Проект десантно-штурмового катера «Кентавр»

На столичному суднобудівному заводі «Кузня на Рибальському» триває будівництво двох десантно-штурмових катерів типу «Кентавр». Командувач Військово-Морських Сил ЗС України віце-адмірал Ігор Воронченко вважає, що, маючи в бойовому складі такі катери, спроможності ВМС забезпечувати рейдові та спеціальні дії морської піхоти, а також Сил спеціальних операцій зростуть у рази

Окрім того, вони значно посилять десантний загін флоту, який нині представлено лише середнім десантним кораблем «Юрій Олефіренко» й десантним катером «Сватове». До речі, проект «Кентавр» розробив колектив миколаївського «Дослідно-проектного центру кораблебудування», і, власне, він є глибоко удосконаленою платформою лінійки броньованих катерів серії «Гюрза» та «Гюрза-М».

Корпус «Кентавра» виготовлено з кулестійкої сталі. У такому захищеному варіанті він зможе транспортувати в район виконання бойових завдань підрозділ морської піхоти з його подальшим десантуванням на необладнане узбережжя. Цей бронекатер матиме просторий десантний відсік, де зможуть вільно розміститися 32 морських піхотинця. До речі, такої великої місткості особового складу не мають навіть аналогічні десантні катери провідних флотів світу. Для порівняння, шведський десантний катер проекту Combat Boat 90 спроможний доставити в район амфібійних або диверсійних операцій тільки 21 бійця. У нашого катера передбачено значно більшу дальність плавання — 720 миль порівняно із 440 милями у «шведа». Швидкість українського десантно-штурмового катера досягатиме 45 вузлів. Мобільний та оснащений сучасною зброєю, він може знищувати окремі маломірні цілі противника.

— За нашими пропозиціями внесено зміни щодо комплектації та озброєння цих катерів. Бойовий потенціал однозначно збільшиться, — розкрив деякі деталі будівництва віце-адмірал Ігор Воронченко.

Окрім того, «Кентавр» матиме броньовану ходову рубку для п'яти членів екіпажу. Розташування тут усіх навігаційних приладів, засобів зв'язку й спостереження, приладів управління енергетичною установкою та комплекс управління бойовими модулями значно підвищують живучість судна.

На переконання військових експертів, вітчизняні «Кентаври» можна ефективно використовувати в Азовській операційній зоні відповідальності, а також у районі АТО. Мореxідні можливості, маневреність, малі розміри, живучість та озброєння — це ті показники десантно-штурмових катерів, які доцільно застосувати в боротьбі з російськими окупантами.

КОНСТРУКЦІЯ Й ХАРАКТЕРИСТИКИ «КЕНТАВРів» ДАДУТЬ ЗМОГУ ВИКОРИСТОВУВАТИ ЇХ ТАКОЖ У ВНУТРІШНІХ ВОДОЙМАХ: ЛИМАНАХ, РІЧКАХ, ВОДОСХОВИЩАХ

У тактичному плані ці десантно-штурмові катери зможуть здійснювати вогневу підтримку у взаємодії із сухопутними підрозділами під час бойових дій і не лише в прибережних акваторіях морів. Конструкція й характеристики «Кентаврів» дадуть змогу використовувати їх також у внутрішніх водоймах: лиманах, річках, водосховищах. Вони здатні перекидати підрозділи морської піхоти в будь-яку негоду, вдень та вночі. Важливим є те, що ці катери залишатимуться для ворога темною конячкою. Їхнє розміщення у внутрішніх водоймах буде важко визначити. Низька візуальна оптико-електронна, радіолокаційна й теплова помітність «Кентаврів» сприяють цьому.

Якщо противник заблокує прохід у внутрішні водойми з боку моря, доставити ці катери можна навіть суходолом, адже їх корпус має довжину понад 24 метри. Він легко поміститься на автомобільній платформі, тож транспортування й доставка не займуть багато часу.

Віталій ПАНЧИШИН

БОРОТЬБА ЗА ЖИВУЧІСТЬ КОРАБЛЯ — ДОСВІД МОРЯКІВ ЇЇ ВЕЛИЧНОСТІ

...На борту британського есмінця DUNCAN, який пришвартувався на морському вокзалі Одеси, розгорнуто кілька навчальних точок. Група військових моряків із різних українських кораблів уважно слухає британських колег.

— Якщо борт корабля пошкоджено й у відсіки потрапляє вода, ми маємо лише кілька хвилин, щоб відреагувати на небезпеку, — починає заняття британський інструктор.

Він показує на дерев'яні бруски, металеві скоби, різноманітні інструменти, за допомогою яких можна швидко задраїти пробоїну. Далі інструктор докладно розповідає, як саме застосовують цей аварійний матеріал.

Незначні отвори забивають дерев'яними клинами. На пробоїни більшого розміру накладають дерев'яний щит із дощок. До внутрішнього краю щита приставляють зовнішній торець упору (колоду або брусок), протилежний кінець якого приставляють до найближчої надійної перегородки. Для скріплення всієї системи упор із внутрішнього торця підбивають дерев'яними клинами, з'єднавши згодом як клини, так і упори залізними скобами. Водночас британські моряки поетапно демонструють усі вищезазначені дії.

На другому навчальному місці рівними рядками розкладено вогнестійкі костюми, ізолювальні протигази тощо. Моряки Її Величності кажуть, що вогонь для них — то не найбільша небезпека. Дим від пожежі — от справжній убивця. Тому вони застосовують протигази з балонами, наповненими повітрям. В Україні з радянських часів використовують хімічні протигази ІП-5, принцип дії яких ґрунтується на властивості супероксида калію й натрію виділяти кисень під час взаємодії з вуглекислим газом. Також в арсеналі британців є спеціальні тепловізори, які дають змогу визначати місце загоряння. Їх можна налаштувати на температуру тіла людини й у задимленому приміщенні знайти постраждалого, який знепритомнів. Важливо, що курс підготовки до боротьби за живучість на британських кораблях проходять усі: від командира до матроса.

— Система організації боротьби за живучість у нас та англійців майже однакова, — каже флагманський мінер бригади надводних кораблів капітан 3 рангу Віталій Спиридонов. — Є деякі нюанси, пов'язані з організацією вахтової служби на кораблі, але вони суттєво не впливають на загальну картину. Звісно, ми мали змогу побачити сучасніше обладнання, і було б добре застосовувати таке й у нас, але водночас розуміємо, що наразі можемо успішно боротися з водою та вогнем і тими засобами, які маємо.

Британські інструктори демонструють, як швидко задраїти пробоїну за допомогою дерев'яного бруска

Олександр ЗАВТОНОВ

АСОЦІАЦІЯ ВІЛЬНИХ ДЕРЖАВ

ОПЕРАЦІЯ НАТО «СОЮЗНА СИЛА» ТРИВАЛА 78 ДНІВ

Авіація НАТО під час операції «Союзна сила»

Вперше сили Альянсу взяли участь у бойових діях у 1994–1995 рр. у Боснії і Герцеговині, провівши кілька операцій, зокрема організувавши повітряне прикриття сил ООН. 1999 року в Югославії завдяки операції «Союзна сила» (Allied Force) було покладено кінець війні в Косові

Ця військова операція НАТО проти Союзної Республіки Югославія (СРЮ) в період з 24 березня по 10 червня 1999 року стала завершальним етапом тієї війни на Балканах, після чого відбулося виведення югославських військ з території краю Косово й Метохія та його перехід під контроль сил НАТО, а пізніше — ООН.

Ситуація почала загострюватись після того, як уряд Югославії у 1996–1997 роках почав переселяти сербських біженців із Хорватії та Боснії і Герцеговини на територію Косова. Це призвело до збройних конфліктів між загонами так званої Армії визволення Косова (АВК) і югославською поліцією та армією. З початку 1998 року ці сутички набули характеру військових дій, з боку югославської армії почалися репресії щодо мирного населення, які наприкінці 1998-го та на початку 1999 року мали всі ознаки етнічних чисток.

Попри різке зростання кількості албанських біженців з кінця 1998-го та на початку 1999 року, що кваліфікувалося як гуманітарна катастрофа, Рада Безпеки ООН в умовах блокування з боку Росії не могла ухвалити жодної резолюції, яка б примушувала центральну владу Югославії припинити етнічні чистки й вивести регулярні військові частини з території Косова. Так, ще до початку операції НАТО понад 350 тисяч косовських албанців були змушені залишити територію Косова. Сербська армія продовжувала проводити акції із примусового виселення албанців, навіть незважаючи на військово-повітряну операцію НАТО. На момент припинення операції Альянсу та початку виведення збройних сил Сербії з території Косова понад 800 тисяч албанців, за даними ООН, були змушені покинути свої домівки.

Прибувши у жовтні 1998 року до Белграда, троє головних представників НАТО передали президенту Югославії Слободану Мілошевичу повідомлення, що Альянс розпочав формування сил для здійснення авіаційних атак, які мали спонукати його до певних рішень.

Після дев'яти тижнів переговорів президент Югославії Слободан Мілошевич погодився на виведення своїх військових і політичних сил із Косова та розміщення там двох тисяч осіб неозброєного персоналу ОБСЄ із завданням моніторити виведення сербських військ, а також погодився на те, щоби повітряні сили НАТО спостерігали за територією Косова.

Проте югославські війська все ж таки продовжували репресії проти албанського населення, і в лютому 1999 року президент Мілошевич офіційно оголосив, що він не допустить введення на територію Югославії будь-яких військ. Невдачі зазнали також і подальші переговори з політичних, економічних та військових питань. Головними умовами ведення перемовин було формування самостійного парламенту, уряду та судової влади для провінції, вибори президента. Але серби не пристали на ці пропозиції, вважаючи, що цим закладаються основи незалежності Косова.

План повітряної операції передбачав ураження близько 250 об'єктів на території всієї Югославії. НАТО мало на меті пофазне посилення тиску на Мілошевича за посередництва авіації Альянсу. Авіації НАТО належало завдати Югославії таких втрат, які б примусили Мілошевича до капітуляції. Для повітряних ударів було відібрано 51 об'єкт системи протиповітряної оборони та 40 інших споруд із 169 включених до плану об'єктів.

1999 РОКУ В ЮГОСЛАВІЇ ЗАВДЯКИ ОПЕРАЦІЇ «СОЮЗНА СИЛА» (ALLIED FORCE) БУЛО ПОКЛАДЕНО КІНЕЦЬ ВІЙНІ В КОСОВІ

При цьому країни-члени НАТО висловлювали сумніви щодо законності військової операції без формального мандата від ООН. Втім їх розвіяли зіткнення югославської армії з цивільним албанським населенням у вересні 1998 року, після чого підтримка повітряної операції зросла. Згодом усі міністри оборони країн-членів НАТО погодилися, що коли Мілошевич не припинить репресії проти албанського цивільного населення, належить «пригрозити» йому повітряною операцією. Слід зазначити, що Альянс мав намір відновити автономію Косова, але це не призвело б до незалежності провінції, вона залишилася б у складі Югославії.

Північноатлантичний альянс мав на меті припинити збройні дії та репресії проти цивільного населення албанського походження в Косові, вивести з провінції сербських військових, надати згоду на розміщення там міжнародних миротворчих сил та забезпечити повернення всіх біженців з подальшим досягненням політичного порозуміння. План операції мав характер ступінчастої ескалації із систематичним зростанням тиску на Белград та нищенням об'єктів із ключовим значенням для Югославії.

Тим часом (у березні 1999 року) на території Косова було сконцентровано вже понад 30 тисяч сербських солдатів, тобто вдвічі більше, ніж це передбачалося попередніми угодами. Додаткові 40 тисяч перебували на кордоні провінції.

У плані операції, що отримала остаточну назву «Союзна сила», було закладено п'ять фаз її проведення: від зосередження літальних засобів на європейському театрі дій та встановлення панування в повітрі над територією Косова до нищення військових об'єктів югославських збройних сил у Косові та подальшого розширення повітряної операції. Також планом передбачалося переміщення сил та їхнє зміцнення, якщо ця потреба випливатиме із ситуації.

ПЕРЕБІГ ОПЕРАЦІЇ

24 березня 1999 року війська НАТО почали, без формальної згоди Ради Безпеки ООН, військову повітряну операцію в Югославії. Основу угруповання НАТО, що брало участь в операції, становили військово-морські і військово-повітряні формування США, Великої Британії, Франції та Німеччини. Безпосередню участь в операції шляхом надання збройних сил або території для розгортання узяли Бельгія, Угорщина, Данія, Іспанія, Італія, Канада, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Туреччина. Повітряний простір або територію для розгортання сил НАТО надали нейтральні держави: Албанія, Болгарія, Македонія, Румунія.

Кількість задіяних літаків перевищувала 1000 одиниць. ВМС були представлені загонами бойових кораблів США і НАТО в Адріатичному морі, постійним з'єднанням Альянсу в Середземному морі.

Перших ракетних ударів було завдано близько 20.00 за місцевим часом по радарних установках армії СРЮ, що перебували на чорногорському узбережжі Адріатичного моря. Одночасно ракетні атаки здійснено на військовий аеродром за кілька кілометрів від Белграда і великі промислові об'єкти в місті Панчеві, розташованому менш ніж за двадцять кілометрів від столиці Югославії. У більшості великих міст Сербії та Чорногорії вперше після Другої світової війни оголосили воєнний стан.

Протягом операції, що тривала 78 днів, літаки НАТО завдали близько 2300 ракетно-бомбових ударів по 990 об'єктах на території Сербії і Чорногорії. На Югославію скинуто 14 тисяч бомб (в цілому 23 тисячі бомб і ракет) загальною вагою більше, ніж 27 тисяч тонн.

ЗАВЕРШЕННЯ

Бомбардування припинено 9 червня 1999 року після того, як представники армії СРЮ і НАТО підписали в македонському місті Куманово військово-технічний договір про виведення з території Косова військ і поліції Союзної Югославії й про розміщення на території краю міжнародних збройних сил. 10 червня Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана віддав наказ про припинення повітряних атак. Того ж дня Рада Безпеки ООН ухвалила резолюцію № 1244. Цим документом, зокрема, передбачалося введення на територію Косова і Метохії військового миротворчого контингенту, чисельність якого вже незабаром досягла 37 тисяч військовослужбовців, що представляли армії 36 країн світу.

НАСЛІДКИ

За 78 днів регулярних бомбардувань території Югославії загинуло 528 мирних жителів. Від бомб, крилатих ракет і в зіткненнях з албанськими націоналістами в Косові загинули 1002 військовослужбовці та поліцейські.

За офіційними даними НАТО, в ході кампанії Альянс втратив загиблими двох військовослужбовців (екіпаж американського гелікоптера АН-64 «Апач», що розбився в ході тренувального вильоту в Албанії).

Остаточний розмір збитків, заподіяних промисловим, транспортним і цивільним об'єктам СРЮ, не було названо. За різними оцінками, він вимірювався сумою від 50 до 100 млрд доларів. Були знищені або серйозно пошкоджені близько 200 промислових підприємств, нафтосховищ, енергетичних споруд, об'єктів інфраструктури, зокрема 82 залізничних і автомобільних мости.

Резолюцією ООН № 1244 (1999 р.) підтверджено суверенітет і територіальну цілісність Союзної Республіки Югославія, але 2008 року проголошено незалежність Косова, яку визнали чимало країн світу.

Підготував Вадим КОВАЛЬОВ

ПСЕВДОІСТОРІЯ ПОРОДЖУЄ ІСТЕРІЮ

За даними опитування «Левада-центру», проведеного в Росії, близько 70% її громадян не сумніваються, що територія Криму завжди була російською, а його анексія принесла користь їхній державі. І 89% росіян переконані, що анексія пішла на користь самому Криму. Дивуватися цим реваншистським рефлексам зайве — їх роздмухують кремлівські ЗМІ

Росію завжди непокоїли не неминучі жертви різних авантюр і війн, а їхня відсутність. Ще 2004 року «Российская газета» писала: «Сотні тисяч солдатів, від рядових до фельдмаршалів, рясно полили кримську землю кров'ю, аби колись півострів став частиною російської землі. Зате розсталася з нею Москва легко й без жодної краплі крові».

Отже, її знову необхідно було пролити в 2014-му? І, звичайно, чужу, якою росіяни завжди рясніше, ніж своєю, поливали Крим.

Хіба не показово те, що перший пам'ятник у Севастополі встановлено українцю Олександру Казарському, герою російсько-турецької війни 1828–1829 років, знаменитому тим, що бриг «Меркурій» під його орудою переміг у бою два турецькі лінійні кораблі? Перший монумент нижньому чину заслужив у 1854-му герой оборони Севастополя у Кримській війні матрос Гнат Шевченко з Вінниччини. А вже 1956 року там встановили пам'ятник його землякові Петру Кішці. До речі, вищими військовими нагородами за Кримську війну відзначені 253 матроси з українського міста Нікополя.

Крім того, імперія обіцяла за добровільну участь у війні повернути селян у козаки, та залишила їх кріпаками. Лише на Полтавщині так обдурили 9,5 тисячі українців.

Чи не цинічно здавати на брухт бронзовий монумент керівнику оборони Севастополя адміралу Павлу Нахімову — нащадку генерального писаря війська Запорозького Федора Нахимовського та засипати землею могилу першої медичної сестри Даші Севастопольської?

А чому трасу мотодрому в Севастополі проклали саме через братську могилу полеглих у Кримській війні, а на їхньому цвинтарі в Сімферополі розмістили склади, забравши звідти надгробки? Чи не для того, аби, читаючи на них українські прізвища, люди не засумнівалися в правдивості слів відомої пісні: «Севастополь, Севастополь, город русских моряков...»?

Ціною свого життя українці не тільки обороняли це місто, а й будували. У його підвалинах кістки понад чотирьох сотень козаків Переяславського й Стародубського полків, яких погнав на будівництво Севастополя генерал Олександр Суворов. Місто постало і завдяки важкій праці українок, котрі, щоб прогодувати дітей, впрягалися в плуги, бо той же Суворов реквізував у них майже сім тисяч волів (а поганяти ними забрав ще близько двох тисяч чоловіків).

У ДОКУМЕНТІ 1954 РОКУ ПРО ПЕРЕДАЧУ КРИМУ УКРАЇНІ ЙДЕТЬСЯ НЕ ПРО «ДАРУНОК», А ПРО ЕКОНОМІЧНУ ДОЦІЛЬНІСТЬ АКТУ

Щоправда, відомий історик, доктор історичних наук Ярослав Дашкевич вважав: якби не короткозора політика запорожців, Крим був би українізований. По-перше, в його степовій частині, за даними перепису 1667 року, 4/5 населення становили 920 тисяч невільників-українців. По-друге, через те, що в гаремах татар переважали українки, виник великий прошарок метисів. А перед цим татари асимілювали у Криму праукраїнців із руського Тмутороканського князівства, яке в X–XIII ст. займало береги Керченської протоки (власне, назва міста Керч походить від руського Корчев).

Нові тисячі українців з'явилися у Криму після того, як, заохочуючи колонізацію півострова, на нього не поширили кріпацтво. У путівнику по півострову 1855 року зазначалося, що більшість сімферопольців — українці. Не лише вони, а й представники інших національностей просили 1917 року Центральну Раду приєднати Крим до України, бо саме з неї вони отримували продукти, якими не могли себе забезпечити.

1941 року з Криму вивезли близько 50 тисяч німців, а 1944-го — кримських татар, болгар, греків і вірменів. Кількість депортованих становила, за різними оцінками, від 228 до 300 тисяч людей. Крім того, багато чоловіків загинуло на фронтах. Крим знелюднів.

Аби виправити становище, депортованих замінили переселенцями з Росії. Але ні знань місцевої специфіки господарювання, ні ентузіазму вони не виявили. Газета «Сегодня» 2004 року цитувала спогади однієї з переселенок: «Казали — там палку в землю увіткни — і росте. Подивилися — нічого подібного. Важко працювати треба...»

За даними голови Всекримського товариства вчених академіка Петра Вольвача, якщо 1913 року середній урожай зернових культур на півострові становив 11,2 ц/га, а 1940-го — 10,7 ц/га, то 1950-го — 3,9 ц/га. 1950 року Крим майже вп'ятеро проти 1940-го скоротив продаж зерна, втричі — тютюну, вдвічі — овочів.

Тому змушені були переселяти на півострів успішних землеробів — українців. За спогадами Олексія Аджубея, зятя тодішнього лідера КПУ Микити Хрущова, той нарікав: «Україна в руїнах, а всі з неї тягнуть. А от якщо їй Крим віддати? Людей дам, а Крим заберу». Та реалізувати цю ідею він зумів лише після того, як 1953-го очолив КПРС. До того ж, коли їхав того року на курорт до Ялти, дорогою його автівку, як згадує Аджубей, зупинили переселенці з Росії, які кричали про катастрофічну нестачу продуктів.

Звичайно ж, російські ЗМІ про це — ані пари з уст. Зате «Комсомольская правда» свого часу поширювала сенсацію: «Крим, кажуть, був подарований Україні першим секретарем ЦК КПРС Хрущовим у нападі 'п'яної щедрості' — після двох склянок кон'яку». Прізвища втаємничених газета не називала.

Не підтверджуються джерелами і такі вигадки: «За законом питання слід було винести на відкрите обговорення Верховної Ради РРФСР, з'ясувати на референдумах думки жителів обох республік і окремо — жителів Криму. А після — всіх громадян СРСР. Та розводити демократію не стали. Зібрали лише Президію ВР РРФСР. Із 27 її членів були присутні 13 — навіть кворуму не було».

Утім, якщо в СРСР справді був закон стосовно передачі територій, то чому його не провели 1925 року, коли від України відрізали до Росії значну частину Шахтинського, Таганрозького округів та інші землі, населення яких, за переписом, становило понад мільйон українців?

А про брак кворуму на засіданні Президії ВР РРФСР здатні говорити лише ті, хто не чув про компартійну дисципліну. Її члени не противились ідеї Хрущова «в Крыму южане нужны», бо раді були уникнути відповідальності за доведення півострова до банкрутства. В указі про передачу Криму Україні йдеться не про «дарунок», а про економічну доцільність цього акту. Академік Петро Вольвач обурювався: «Це радше було ярмо на шиї УРСР, аніж «подарунок». Після 1954 року величезні кошти з українського бюджету почали спрямовувати у Крим». Зокрема проклали найдовший у Європі Північнокримський зрошувальний канал. Натомість скільки не відбудували після Другої світової війни в Україні?

ВІЙСЬКОВІ-ЗРАДНИКИ НЕ МОЖУТЬ ОФІЦІЙНО ВЛАШТУВАТИСЯ НА РОБОТУ В КРИМУ

Бізнесмени у Криму не беруть офіційно на роботу колишніх військових Збройних Сил України і називають їх зрадниками.

Більшою мірою безробіття стосується військовослужбовців-контрактників, що у квітні 2014 року залишилися в Криму та не пішли служити в російську армію. Про це розповіли колишні контрактники, які живуть на півострові.

Відповідно до ст. 65 Трудового кодексу Росії при працевлаштуванні громадяни повинні надати документи, зокрема й військового обліку — для військовозобов'язаних і осіб, які підлягають призову на військову службу.

Так, керчанин Олександр К. у соціальній мережі стверджує, що для влаштування на роботу в Криму йому потрібно поїхати на материкову частину України та звільнитися з військової служби.

— Частина військовослужбовців переїхала в Україну, частина залишилася тут. Деякі від військової служби взагалі відмовилися. У моєму військовому квитку немає запису про те, що я звільнений зі служби у ЗСУ. Проте у відділах кадрів підприємств вимагають позначку про постановку на військовий облік, а військкомат таких, як я, на облік не ставить. Декілька разів звертався до Міноборони РФ, — говорить чоловік. — Штаб Південного військового округу дав письмову відповідь, що видати військовий квиток зможе лише після того, як я звільнюся з попереднього місця служби. Але всі знають, що в Україні я злочинець, і спроба перетнути кордон обернеться для мене в'язницею.

В офіційній відповіді штабу Південного військового округу РФ зраднику пояснюється: «Згідно з роз'ясненнями начальника управління кадрів Південного військового округу громадяни Російської Федерації, які мають військовий квиток іноземної держави (зокрема України), в якому належним чином не оформлене встановленим порядком звільнення з військової служби, вважаються військовослужбовцями іноземної держави і не підлягають постановці на військовий облік у військових комісаріатах Російської Федерації».

Як розповів старший юрисконсульт юридичної служби Командування ВМС ЗС України капітан 2 рангу Григорій Вісіч, такі люди дійсно на сьогоднішній день ще є українськими громадянами і військовослужбовцями Збройних Сил України. Вони порушили закон, тож Україна має право переслідувати їх за законом.

Своєю чергою у військовій прокуратурі повідомили, що зараз органи досудового слідства також ведуть щодо військовослужбовців, які залишилися в Криму, але не пішли до армії окупанта, розслідування і відкрили кримінальні за ст. 408 КК України «Дезертирство», яка передбачає покарання до 12 років позбавлення волі.

І те, що в них є російський паспорти і російське громадянство, не позбавляє їх автоматично українського громадянства. Позбутися його можна винятково в індивідуальному порядку після видання відповідного Указу Президента України.

Матеріали сторінки підготувала Оксана КАРПЕНКО

ЄДИНА ДІВЧИНА В НАШІЙ КОМАНДІ НЕСКОРЕНИХ

НАРАЗІ КАТЕРИНА МИХАЙЛОВА НАПОЛЕГЛИВО ТРЕНУЄТЬСЯ В СТРІЛЬБІ З ЛУКА

Катерина Михайлова під час Національного відбору учасників на міжнародні змагання «Ігри нескорених» показала найкращий результат у стрільбі з лука

У вересні команда з п'ятнадцяти осіб захищатиме честь нашої країни на міжнародних змаганнях «Ігри нескорених» у Торонто. Серед них буде й колишній парамедик батальйону «Айдар» Катерина Михайлова, яка під час Національного відбору учасників показала найкращий результат у стрільбі з лука

Стрільбою з традиційного лука дівчина захоплювалася ще до війни. Тоді в Луцьку Катя разом із товаришами створили лучний клуб у замку Любарта. Стріляли самі, навчали дорослих і дітей, влаштовували турніри.

Та настав 2014 рік. Він був переломним у житті Каті. Вона, завжди активна й патріотка, вирушила на Майдан, де надавала допомогу постраждалим у складі медичної сотні. А коли активізувалися події на Сході нашої країни, дівчина одразу вирішила йти на фронт.

— Я не згодна була сидіти в тилу. Зупинила свій вибір на «Айдарі». Крім того, там уже були мої побратими з Майдану, — розповідає Катерина Михайлова.

У травні разом із чоловіком Петром, з яким Катю звела Революція Гідності, вона вирушила в Луганську область.

Перший бій на Сході країни, у якому дівчина брала участь, відбувся під Металістом. Потім були бойові операції зі звільнення Райгородка, Трьохізбенки, Жовтого, Георгіївки, Лутугиного. Весь час Катя Михайлова в складі бойового взводу виконувала роботу на рівні з іншими.

Під час розблокування луганського аеропорту в населеному пункті Лутугине Катя зазнала контузії.

— Тоді підрозділ потрапив у засідку. За одну мить хтось ніби увімкнув сповільнену зйомку. Я бачила, як від вибуху танкового снаряда розкидало моїх побратимів, від наступних вибухів здригалася земля, але я цього не чула. За кілька хвилин почала повертатися до тями. Голова нестерпно боліла, у вухах дзвеніло, і перший, про кого я подумала, був Петро. Не без зусиль підвелася. Дісталася до «Діджея», який стікав кров'ю. Перев'язала його й стала шукати інших поранених. Неподалік побачила Петра, який надавав допомогу бійцю. Відлягло… Одразу кинулася до нього, — пригадує Катя.

Того дня загинули 12 бійців , було багато поранених. Катя надавала допомогу всім, хто її потребував. Але відчувала, що сили майже не залишилося. Змогла протриматися до шпиталю, куди вона потрапила лише наступного дня, де вже і їй надали допомогу.

— На жаль, травма постійно нагадує про себе й сьогодні. Часто болить голова, паморочиться, і досі не повернулася чутливість лівої сторони обличчя, — каже Катя.

Через контузію наприкінці 2015 року їй довелося демобілізуватися. Але вона виявилась не з тих, що падають духом, і знову почала вправлятися в стрільбі з лука. Своїм прикладом Катя довела, що не треба замикатися в собі, залишатися сам на сам із посттравматичним синдромом, депресіями. Треба перемогти насамперед себе. Тепер вона намагається тренуватися майже щодня. Має певні досягнення, тренери помічають динаміку зростання її результатів. Катя впевнена, що комусь може допомогти спорт, а комусь — музика: просто треба шукати, що саме тобі буде до душі. Головне пам'ятати, що життя цікаве й сповнене позитиву. Тож уболіваймо за нашу героїню!

Наталія ЗАДВЕРНЯК

ЗОЛОТЕ «ПОЛЮВАННЯ НА ЛИСИЦЬ» ПРАПОРЩИКА ШТАНЬКА

ЗАСЛУЖЕНИЙ МАЙСТЕР СПОРТУ, П'ЯТИРАЗОВИЙ ЧЕМПІОН СВІТУ ЗІ СПОРТИВНОЇ РАДІОПЕЛЕНГАЦІЇ ПРАПОРЩИК СЕРГІЙ ШТАНЬКО, ЯКИЙ НИНІ ПРОХОДИТЬ СЛУЖБУ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ВУЗЛІ ЗВ'ЯЗКУ, НЕЩОДАВНО ТРІУМФУВАВ У БОЛГАРІЇ

Три золоті та одна срібна медалі — такий здобуток Сергія Штанька на етапі Кубку світу.

— Сергію, розкажіть, будь ласка, про радіопеленгацію. Що це за вид спорту та яка його головна мета?

— Спортивна радіопеленгація, або «полювання на лисиць», — дисципліна радіоспорту, що зародилася в Данії та Англії відразу після Другої світової війни. Це змагання між спортсменами, які за допомогою карти місцевості, компаса й радіоприймача з направленою антеною (радіопеленгатора) повинні знайти в лісі, на пересіченій місцевості, задану кількість радіопередавачів. Головна мета — в найкоротший час виявити всі радіопередавачі (як правило, їх п'ять). Такі змагання вимагають не тільки фізичної, а й технічної підготовки. Спортсмен повинен володіти азбукою Морзе, вільно орієнтуватися на місцевості, читати «на ходу» топографічні карти і мати знання в області основ радіотехніки й антен. Участь у змаганнях можуть брати спортсмени від 14 до 70 років.

— А до чого тут «лисиці»?

— «Лисиця» — кодова назва радіопередавача, який випромінює в ефір свій радіосигнал азбукою Морзе. Це невеличкий електронний пристрій із двома вмонтованими передавачами, що працюють у діапазоні частот 3,5 МГц та 144 МГц, таймером і акумуляторною батареєю. Його ховають на деревах, під кущами тощо. Кожна «лисиця» діє в циклічному режимі (одну хвилину працює, а чотири «мовчить») на одному з двох частотних діапазонів і має свій ексклюзивний позивний. Ці передавачі

Прапорщик Сергій Штанько

заховані на місцевості, а спортсмени за допомогою своїх радіопеленгаторів їх шукають.

— А як ви прийшли в цей спорт?

— Коли навчався в другому класі школи міста Красний Лиман (нині Лиман) Донецької області, до нас завітав тренер і запросив відвідати секцію спортивної радіопеленгації. Оскільки Красний Лиман — невелике місто, то особливого вибору спортивних секцій там не було. Тренер нам сказав, що набирається спортивна команда, ми будемо подорожувати світом і брати участь у різних змаганнях. Це мене дуже зацікавило, я погодився і до сьогоднішнього дня не шкодую.

— Якими були ваші перші змагання?

— Першими моїми змаганнями став чемпіонат мого рідного міста. Того разу я заблукав і не зміг вийти з лісу. Мене довго шукали організатори змагань. Але це стало своєрідним уроком, і я вирішив іще наполегливіше тренуватися, щоб бути першим. Після того вже ніколи не блукав.

— Які відчуття вас охоплюють, коли стоїте на п'єдесталі першості?

— Усвідомлюю, що все, чим займаюся, недаремно.

— Радіопеленгація — травматичний вид спорту?

— У моїй кар'єрі було три переломи ніг, безліч забоїв та розтягнень кінцівок. Із метою підвищення престижу змагань організатори завжди намагаються вибрати таку місцевість, щоб вона була дуже складною — з ярами, горбами, гірськими скелями, болотами.

— Які змагання для вас були найскладнішими?

— Такими змаганнями для мене став чемпіонат світу, що проводився в Південній Кореї. Там дуже висока вологість, спека та багато величезного бамбуку. Ти можеш більше ніж кілометр бігти дорогою і не знайти місця, де потрібно зайти в той ліс, щоб поставити електронну позначку на знайденому передавачі, оскільки перед тобою просто бамбукова стіна.

— Нещодавно ви приїхали з Болгарії. Розкажіть про ті змагання?

— У болгарському місті Приморсько поблизу Варни проводився Кубок світу зі спортивної радіопеленгації. Участь у змаганнях взяли десять країн. Тоді мені вдалося виборoти в особистому заліку в категорії «Чоловіки 21–40 років» три «золоті» й одну «срібну» нагороди.

— Чи існують якісь заборони для спортсменів зі спортивної радіопеленгації?

— Заборонено привозити з собою на старт та фініш радіоелектронні й навігаційні пристрої, мобільні телефони тощо. Суть спорту — таємниця пошуку. Кожен стартує окремо. Навіть коли спортсмени вже фінішували, їх тримають у спеціальній зоні до того часу, поки не стартував останній учасник. Якщо в когось із учасників знайдуть навіть аудіонавушники, то вся команда знімається зі змагань.

— Чи пропонували вам виступати за іншу країну?

— Так, мені пропонували виступати за збірну команду Чехії, але я відмовився.

— До яких змагань зараз готуєтеся?

— До чемпіонату Європи, який скоро відбудеться у Литві. Участь у змаганнях там візьмуть майже 30 країн.

— Хто допомагає вам організовувати тренування та особисто підтримує на змаганнях?

— Безумовно, це мій тренер — старший прапорщик запасу Олег Кулик. Користуючись нагодою, хочу також подякувати начальнику відділу бойової підготовки Головного управління зв'язку полковнику Олегу Зароднюку й начальнику Центрального вузла зв'язку Генерального штабу ЗС України полковнику Юрію Кисиленку за допомогу й повну підтримку в організації навчально-тренувального процесу та виступу на змаганнях.

— Сергію, про що ви мрієте?

— Мрію перемогти самого себе та побити власні рекорди.

Олена КРУГЛЄНЯ

Світлана Тарабарова — українська співачка, композиторка, авторка неофіційного гімну АТО — вже понад три роки їздить на Схід країни, співає просто «на нулях» і дарує хлопцям гітари. Вона написала пісню, щоб підтримати воїнів АТО, а українці зняли на цю пісню понад 100 аматорських відеофільмів. Про це й не тільки про це розповіла співачка читачам «Народної армії»

СВІТЛАНА ТАРАБАРОВА:
«ПОВЕРТАЙСЯ ЖИВИМ!» — ЦЕ НЕ ПРОСТО ПІСНЯ, ЦЕ НАКАЗ. А НАКАЗИ ТРЕБА ВИКОНУВАТИ»

— Світлано, ви підтримуєте наших військових із перших днів російської агресії. Як така тендітна дівчина стала однією з перших артистів, які вирушили до наших бійців просто на передову?

— Усе почалося в березні 2014-го. Коли «зелені чоловічки» захоплювали Крим, я перебувала в Херсоні у своїх батьків. В одному з телевізійних сюжетів побачила, як наші військові стримують ворога на кордоні з Кримом. Тоді я із жахом усвідомила, що все це відбувається зовсім поруч, усього за шістдесят кілометрів від мого міста. Одразу подумала, що могло бути з нами, якби не вони. Відчула, що маю якось допомогти хлопцям, не просто співати, а й підтримати, подякувати їм за їхню мужність, за те, що вони захищають нашу країну.

Ми із друзями взяли колонки й поїхали до них, навіть чітко не знаючи куди. Їхнє розташування та контакти шукали дорогою. Допомогли знайомі й соцмережі. Коли ми приїхали, хлопці не одразу зрозуміли, хто ми та навіщо тут: надто тривожно було в ті дні на кордоні, і надто багато було провокацій з боку захопленої території. Але тоді на Чонгарі відбувся мій перший концерт для військових. На ньому зібрався весь вільний від чергувань склад 79-ї оаембр і прикордонники. Тоді ще не було написано пісні «Повертайся живим!», «Хочу жити без війни» та інші твори з альбому «Вірю. Знаю!». Оголошення АТО тоді ще тільки чекало на нашу країну. Я співала хлопцям про кохання, добро, а між піснями дякувала їм за те, що захищають наш дім. Було важливо, щоб вони відчули, що стоять там заради українців, своїх дружин, дітей і матерів.

— А виступати просто на позиціях, де за кілька метрів — ворог, не страшно?

— Коли ми приїжджаємо на передову й бачимо в очах хлопців рішучість захистити цілу країну, то будь-яке хвилювання зникає. Звісно, я досі не можу звикнути до військових зі зброєю, до того, що гинуть наші люди… Але я розумію, що практично щодня хлопці перебувають під колосальним тиском і відчувають величезне напруження. Ми не можемо не приїжджати, бо для них це можливість хоча б на кілька хвилин скинути тягар того напруження та емоційно відпочити. І хоч би де відбувалися концерти для бійців — у бліндажі «на нулях» чи в клубі в Маріуполі, вони завжди найщиріші.

НА ПІСНЮ «ПОВЕРТАЙСЯ ЖИВИМ!» БУЛО ЗНЯТО ПОНАД 100 АМАТОРСЬКИХ ФІЛЬМІВ

— Події в Криму та війна на Сході країни помітно змінили вашу творчість…

— Так, якоїсь миті я стала писати жорсткіші пісні. Присвятила воїнам цілий альбом «Вірю. Знаю!». Про війну співати боляче, та я не можу мовчати. А ви знаєте, я завжди мріяла співати лише теплі пісні про кохання. У шоу-бізнесі спочатку була думка: якщо ти співаєш про війну, то ти піаришся на цій болючій темі. Коли я написала пісню «Повертайся живим!», випустила її анонімно, бо просто хотіла, щоб вона долетіла до наших хлопців. Нині щоразу після концертів до мене підходять бійці й кажуть, що вона додає їм життєвого позитиву. Якщо це так, то я щаслива людина!

— Чула, цю пісню ви написали за одну ніч?

— Так, а точніше — за три години, на одному диханні. Це сталося під час іловайської трагедії, яку переживала вся країна. Ми виклали «Повертайся живим!» у мережу й попросили всіх небайдужих допомогти з фото- й відеоматеріалами для кліпу. На пісню було знято понад 100 аматорських фільмів. Ми навіть не сподівалися, що відгукнеться така кількість людей.

На концертах бійці завжди чекають саме її та зазвичай слухають стоячи. Кожному вона близька по-своєму, ці емоції важко описати словами. Сподіваюся, що війна скоро закінчиться, і ці пісні нарешті втратять свою актуальність. Бо всі, як військові, так і цивільні люди, давно стомилися від цієї війни. Тепер я намагаюся творити для них оптимістичнішу, життєствердну музику, зокрема, це такі пісні, як «Вихід Є», «Я кажу «так», «Добре з тобою» тощо. Я переконана, артист має нести радість і світло людям.

— Із цим пов'язана зміна вашого іміджу, зокрема кольору волосся?

— Так, я відчуваю, що Україні нині дуже потрібен позитив, яскраві фарби. Колір волосся — то частина нового іміджу. Вогняно-рудий завжди асоціюється з кольором сонця й тепла. Тож я власним прикладом та енергетикою закликаю всіх переходити на світлий бік і в музиці, і в житті.

— А чому ви змінили свій сценічний псевдонім Аліса?

— Моє справжнє ім'я — Світлана. Воно дуже дороге мені, бо так назвав мене батько, так звуть мою маму. Воно — частина мене.

— Як на поїздки в АТО реагують ваші близькі?

— Коли стала їздити в район АТО, зі мною навіть перестали спілкуватися деякі добрі знайомі. Інші, навпаки, підтримують. Батьки, звісно, хвилюються, а чоловік завжди поруч зі мною, від першого концерту. Його підтримку відчуваю щохвилини. Наша команда продовжує їздити в район АТО. Як музичні волонтери веземо пісні, презентуємо нові альбоми, даруємо хлопцям гітари, аби вони могли співати у вільний час, адже там величезна кількість талановитих людей.

— Ви також постійно берете участь у проекті «Переможці».

— Під час однієї з поїздок на Схід України ми познайомилися з координаторкою та ідейною натхненницею проекту Соломією Вітвіцькою. Вона розповіла, що допомагає реабілітувати військових, які втратили кінцівки під час бойових дій. Запропонувала мені долучитися. Я щаслива, що маю змогу підтримати наших героїв і подякувати їм.

Наші захисники — неймовірні люди. Пригадую, як мені пощастило попрацювати з військовим музичним оркестром під керівництвом Володимира Дашковського. Це був незабутній досвід. Завдяки творчим і дуже талановитим музикантам по-новому зазвучали мої пісні.

— Що ви побажаєте нашим бійцям?

— Більшість побажань можна знайти в альбомі «Вірю. Знаю!», але я завжди кажу кожному нашому воїнові: "Повертайся живим!» Це не просто пісня, це наказ. А накази треба виконувати.

Розмову вела Ольга МОСЬОНДЗ

У ЗАХИСНИКІВ АВДІЇВКИ Є СВОЯ КАПЛИЧКА

За мирних часів це була звичайна двокімнатна квартира, у якій жили пересічні жителі Авдіївки. Та коли розпочалася російська агресія проти України, люди були змушені покинути своє житло. Їхня квартира вціліла дивом, адже будинок майже зруйновано обстрілами російських найманців. Хоча… Військові вірять, що від руйнування квартиру вберегла Ченстоховська ікона Божої Матері й каплиця, яку організували тут капелани Збройних Сил України.

— Це ікона із Володимирського кафедрального патріаршого собору, що в Києві, — розповів капелан отець Олександр. — На передову її привезли монахи, які служать у цьому соборі. Вона намолена й має велику силу.

У вільний час, поміж обстрілами та бойовими завданнями, сюди приходять захисники України. Вони моляться за здоров'я своїх близьких і ставлять свічки за загиблими побратимами. Тут можна відпочити душею, набути сили й наснаги. Тепер достеменно вже невідомо, як і чому капличку організували саме в цій квартирі. Але на одній зі стін написано листа від протоієрея УПЦ КП Сергія Вознесенського. У ньому він просить пробачення в мешканців квартири за вимушене вторгнення. І сподівається, що вони незабаром повернуться вже в мирні оселі. Сподіваються на це й українські бійці.

Тарас ГРЕНЬ

Поміж обстрілами та бойовими завданнями сюди приходять захисники України помолитися та відпочити душею

ЯК РОЗГАНЯЮТЬ ХМАРИ

Учені почали робити перші спроби впливу на погоду після Другої світової війни. Піонерами в цій галузі стали американські фахівці, які запропонували застосовувати рідкий азот і сухий лід для стимулювання опадів

У Радянському Союзі такі експерименти почали здійснювати в 60-ті роки минулого століття. Напрацювання вчених практично використали після Чорнобильської катастрофи, коли першочерговим завданням було не допустити потрапляння радіоактивного пилу в Дніпро, повідомляє портал tut-cikavo.com.

Пил удалося «пов'язати» за допомогою реагентів, щоб його не розносив вітер, але серйознішу проблему становили дощі. На боротьбу з ними й спрямували кілька спецбортів.

Нині для знищення дощових хмар застосовують рідкий азот, вуглекислоту й цемент. Цю суміш поміщають у контейнери, які саморозпаковуються. На хмари скидають реагент із літаків, пілоти яких застосовують сучасні методи навігації, щоб не обробити одну й ту саму хмару двічі.

Існує поширена думка, що розганяння хмар шкодить навколишньому середовищу. Фахівці, утім, запевняють, що сьогодні із цією метою застосовують екологічно безпечні матеріали.

Однак назвати цей метод цілком безпечним теж не можна. Наприклад, 12 червня 2008 року на один із будинків у Росії впав нерозкритий контейнер із реагентами. На щастя, ніхто не постраждав, але нині фахівці працюють над створенням безпечнішої технології.

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

ЯКІ ПРОДУКТИ ОЧИЩАЮТЬ СУДИНИ ТА ЗМІЦНЮЮТЬ СЕРЦЕ

Серед найпоширеніших захворювань в Україні — серцево-судинні. Щоб захистити себе від ризику цих захворювань, особливу увагу треба приділити, зокрема, харчуванню, уживати більше продуктів, які корисні для серця та за допомогою яких судини очищатимуться. Лідерами в переліку таких продуктів є апельсиновий сік, горіхи, хурма, зелений чай, морська капуста, цільнозернове борошно, кавун, журавлина, оливкова олія, кориця, гранат, лосось.

Апельсиновий сік (100%) дуже багатий на антиоксиданти, які очищають судини й знижують тиск.

Горіхи — джерело корисних жирів, котрі помітно знижують рівень холестерину, допомагають роботі суглобів і поліпшують пам'ять. Волоські горіхи та мигдаль особливо потрібні для судин: жменька їх на день принесе багато користі вашому організму.

Зелений чай заспокоює та одночасно заряджає енергією, а його антиоксиданти знижують рівень холестерину й дають величезний поштовх метаболізму (обміну речовин).

Кавун. Ця величезна ягода не тільки освіжає, але й робить дива із серцево-судинною системою за допомогою оксиду азоту.

Цільнозернове борошно. Будь-які «стіни холестерину» впадуть перед корисними властивостями цільнозернового борошна.

Можна майже нескінченно перераховувати вітаміни, мінерали, протеїни й антиоксиданти *морської капусти*. Люди, які регулярно вживають водорості, знижують рівень холестерину в своєму організмі як мінімум на 15%.

Журавлина хоч і не вирізняється солодким смаком, але холестерин знижує на 40%.

Навіть одна чайна ложка *кориці* на день здатна зробити великі зміни в серцево-судинній системі.

Гранати незамінні для циркуляції крові завдяки великій кількості корисних речовин.

Оливкова олія. Не дарма італійці та греки так нею захоплюються. Зауважте, у цих країнах середня тривалість життя за статистикою одна з найвищих. У разі регулярного вживання оливкової олії ризик серцевих нападів знижується, за висновками вчених, приблизно, на 40%.

Анатолій КРАВЕЦЬ

ПОЛЬОВА КУХНЯ

КУЛІНАРНІ РЕЦЕПТИ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

Польовий чай

Листя, квіти або ягоди деяких рослин, що мають приємний запах, можуть замінити чай. Підв'ялений і засушений збір заварюють і кип'ятять протягом години. Сурогатами чаю може бути листя малини, суниці, смородини, іван-чаю, листя й плоди ожини, шипшини, яблук.

Ягідно-трав'яний чай

Свіже або сушене листя суниць (1 частина), малини (1 частина), смородини (0,2 частини), траву звіробою (1 частина), чебрецю (0,1–0,2 частини) промити в холодній воді й покласти у відро або чайник із гарячою водою, кип'ятити 5–10 хвилин, після чого додати на свій смак цукор або мед.

Напій із цикорію

Кореневища вимити, розрізати вздовж і впоперек, висушити. Потім коріння підсмажити до появи коричневого кольору, подрібнити. Отриманий порошок заварити таким же способом і в таких же пропорціях, як і звичайну каву.

Кава з кульбаби

Підсмажене до почервоніння коріння кульбаби солодкувате, оскільки цукор, який міститься в корінні, під час підсмажування карамелізується, надає відвару аромату й кавового кольору.

Кавовий напій із жолудів

Його можна приготувати з очищених і підсмажених до рівномірного темно-бурого забарвлення жолудів. Такий напій дуже корисний: жолуді містять багато білкових речовин, цукру, жирну олію та крохмаль.

Смачна кава виходить із добре просмажених жолудів із додаванням цикорію або коріння кульбаби та «молока» з лісових горіхів. Такий напій не тільки нагадує за смаком і кольором справжню каву, а й цінний за поживністю.

СМІЄМОСЬ РАЗОМ

Провідниця запитує в чоловіка, який біжить за поїздом і розмахує руками:

— Чоловіче, ви що, на потяг запізнилися?

— Ні, я його з вокзалу виганяю!

***

Інспектор зупиняє жінку за перевищення швидкості. Вона, заграючи:

— Я що, дуже швидко їхала?

— Ні, ви дуже повільно летіли!

***

— Люба, а влаштуймо одне одному незабутні вихідні.

— Ой, звісно, коханий!

— Ну тоді до понеділка!

***

— Вийдеш за мене?

— Так, любий!

— Дуже добре. Моя зміна починається о сьомій. Не запізнися.

***

— Не кричи на мене, а то захворієш.

— На що?

— На перелом щелепи й струс мозку!

ФІЛЬМИ, ЯКІ ПЕРЕДБАЧИЛИ МАЙБУТНЄ

Незважаючи на те, що спроби багатьох режисерів передбачити майбутнє провалилися, є кіністрічки, в яких їм усе-таки це вдалося, повідомляє портал tut-cikavo.com

«КОСМІЧНА ОДІССЕЯ» (1968 р.)

На виробництво фільму Стенлі Кубрик залучив понад 50 наукових консультантів з усього світу. Водночас його мало турбувала правдоподібність фінальних сцен із подорожжю головного героя крізь простір і час. Як сказав автор книжки «Космічна Одіссея» Артур Кларк: «Технології на такому рівні розвитку не відрізняються від магії».

Кубрику була важлива справжність людських технологій, і майже 50 років по тому його фільм залишається одним із найточніших прогнозів майбутнього в кіно. Це перша стрічка, в якій показано планшети на кшталт iPad. На час прем'єри Стіву Джобсу було всього 13 років.

Коли Apple звинуватила Samsung у плагіаті дизайну, на суді представник корейської компанії наводив фільм Кубрика як приклад того, що перші втілення планшетів з'явилися ще 1968-го.

Також у фільмі передбачено перемогу робота над людиною в шахах (суперкомп'ютер Deep Blue переграв найкращого шахіста у світі Гаррі Каспарова 1997 року), розпізнавання мови (уперше успішно здійснено в 90-х), відеочат (залишався неможливим до початку 2000-го через обмеження швидкості інтернет-з'єднання), телевізори на спинках крісел у літаках (з'явилися у 80-ті) та космічний туризм.

«ТЕРМІНАТОР» (1984 р.)

Людство поки що не лежить у руїнах ядерної війни, зате режисер Кемерон ще 1984 року мигцем показав нам безпілотники. Тепер дрони — незамінні учасники будь-якого збройного конфлікту на нашій планеті.

«РОБОКОП» (1987 р.)

Ні, поліцейських-роботів у нас поки що немає, але люди, які з тих чи інших причин утратили кінцівки, дуже часто стають власниками імплантатів. І, можливо, у найближчому майбутньому у нас буде більше можливостей відновлювати організм за допомогою електроніки.

«НАЗАД У МАЙБУТНЄ-2» (1989 р.)

Можливо, у нас досі немає летючих автомобілів, але багато речей Роберт Земекіс уловив абсолютно точно.

Існування фільму назавжди змінило події в нашому часовому потоці. Без «Назад у майбутнє-2» численні компанії й стартапи не намагались би розробити летючий скейтборд (говерборд) якраз до 2015 року, але попит автоматично створив пропозицію. Lexus анонсував повнофункціональний говерборд 5 серпня.

Так само ми побачимо Nike Mag — кросівки, які автоматично зашнуровуються, випуск яких Nike хоче приурочити до тридцятої річниці прем'єри фільму.

«ЕКЗИСТЕНЦІЯ» (1995 р.)

Фільми Девіда Кроненберґа унікальні тим, що показані в них технології не можна назвати застарілими навіть більше 20 років по тому. Тож органічні технології «Екзистенції» досі мають вигляд як щось із майбутнього, а от сам концепт віртуальної реальності успішно втілила компанія Oculus: запуск першої споживчої версії Oculus Rift відбудеться вже цього року.

«ВОРОГ ДЕРЖАВИ» (1998 р.)

Трилер Тоні Скотта з Віллом Смітом у головній ролі здавався науковою фантастикою 19 років тому, але сьогодні має вигляд практично документального фільму. У стрічці передбачено глобальне стеження АНБ, масове збирання даних без одержання офіційного судового дозволу, отримання державою метаданих за телефонним дзвінком, збирання інформації за листуванням, програма розвідки PRISM.

«ОСОБЛИВА ДУМКА» (2002 р.)

Хоча із цього фільму не так уже й багато здійснилося, але є один аспект. Під час однієї зі сцен у торговому центрі рекламу було націлено на головного героя. А в реальності комп'ютери та пошукові системи в цілому часто зберігають результати вашого пошуку та всі наступні рази пропонують інформацію на підставі ваших уподобань.

Військовий коледж сержантського складу Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба оголошує конкурс на заміщення вакантних посад педагогічних працівників

Дата проведення конкурсу — 04 вересня 2017 року.

Термін подачі документів до участі в конкурсі — до 25 серпня 2017 року.

Циклова комісія із загальноосвітніх та загальновійськових дисциплін:

Посада — старший викладач, ШПК — «підполковник», посадови й оклад — 950–1030 грн.

Вимоги до кандидата на посаду:

Старший викладач циклової комісії:

не менше як три роки стажу педагогічної роботи; проводять навчальні заняття на високому науково-методичному рівні і мають навчально-методичні посібники, які видані; висококваліфіковані фахівці з військ (сил), органів військового управління, військових навчальних закладів (установ, організацій).

Для участі в конкурсі надсилають такі документи (поверненню не підлягають, крім особової справи та медичної книжки):

— особову справу кандидата;

— рапорт, поданий по команді із зазначенням повної назви посади та ВОС;

— автобіографію друковану;

— копії документів про освіту, кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання;

— завірену копію службової картки;

— службову характеристику;

— медичну книжку або висновок ВЛК для офіцерів, посади яких скорочуються;

— довідку про проходження військової служби (копію трудової книжки);

— список наукових праць (винаходів), завірений заступником установи з наукової роботи;

— залікові відомості (фізична, вогнева, командирська підготовка).

Документи надсилають (подають) на адресу:

61045, м. Харків, вул. Клочківська, 228, Військовий коледж сержантського складу Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, секретарю конкурсної комісії, з 9.00 до 11.00 та з 15.00 до 17.00.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м. Житомира ЗС України оголошує конкурс з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких буде залучено до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати у зв'язку з укладанням договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомира, а саме:

— нежитлових приміщень складу інв. № 37 площею 57,2 кв.м та нежитлових приміщень складу інв. № 64 площею 13,8 кв.м за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, с. Тетерівка, військове містечко № 165.

Запланована дата оцінки: 31.07.2017.

Претендентам на участь у конкурсі потрібно надати конкурсній комісії документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів засвіряють позначкою «Згідно з оригіналом». Конкурсна документація включає в себе: заяву про участь у конкурсному відборі суб'єктів оціночної діяльності; копії установчих документів суб'єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб'єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації стосовно оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсну пропозицію подають окремо в запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція», і вона має містити:

1. Вартість виконання робіт.

2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об'єкт оцінки) — не більше як 10 днів (у разі необхідності — 3 дні для доопрацювання звіту).

3. Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10.00 **у Квартирно-експлуатаційному відділі міста Житомира за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20** через чотирнадцять календарних днів після опублікування цієї інформації.

Заяви приймають за адресою: м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20 (каб. 15).

Додаткову інформацію можна отримати в економіста з договірних та претензійних робіт КЕВ м. Житомира (каб. 15) або за тел.: (0412) 22-77-76.

***

Інформація КЕВ м. Житомира про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, яких залучатимуть до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна, що відбувся 26.05.2017 р.

Відповідно до розділу III Положення про конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 р. № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 р. за № 699/27144, конкурсною комісією прийнято рішення: **«Приватне підприємство «Експерт-Сервіс-Консалт»** — переможець конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, якого буде залучено до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати при продовженні договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомира, а саме:

— Нежитлові приміщення сховища площею 100,00 кв.м в будівлі інв. № 82 за адресою: м. Житомир, вул. Щорса, 99, військове містечко № 2.

— Нежитлові приміщення сховища площею 190,7 кв.м у будівлі інв. № 7 та асфальтно-бетонне покриття площею 280,0 кв.м за адресою: Житомирська область, м. Бердичів, вул. Вінницька, 50, військове містечко № 53.

— Нежитлові приміщення караульної (вартової) інв. № 591, площею 21,0 кв.м, нежитлові приміщення складу інв. № 557, площею 96,1 кв.м, нежитлові приміщення кінобази, в т.ч. котельня інв. № 454 площею 412 кв.м за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Гуйва, військове містечко № 81.

— Нежитлові приміщення КПП інв. № 348 площею 119,0 кв.м та технічний майданчик площею 5612 кв. м за адресою: Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Котовського, 18/2, військове містечко № 3.

— Нежитлові приміщення інв. № 382 площею 77,5 кв.м за адресою: Житомирська обл., Житомирський р-н, смт Озерне, військове містечко № 84.

***

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 28.07.2017 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне, для розрахунку орендної плати при укладенні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — приміщення в будівлі майстерні інв. № 59 загальною площею 1698,50 кв. м для розміщення майстерні та офіса за адресою: військове містечко № 3, м. Рівне, вул. Г. Сковороди, 22 (колишня вул. Бахарева), — переможцем визнано ФОП Антонюка С.В.

***

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 28.07.2017 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне, для розрахунку орендної плати при укладенні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення (нежитлові приміщення в будівлі будинку офіцерів, інв. № 21, загальною площею 23,70 кв.м для розміщення магазину промислових товарів за адресою: в/м № 1, м. Рівне, вул. Соборна, 227), — переможцем визнано ФОП Антонюка С.В.

***

Інформація КЕВ м. Харкова МОУ про підсумки конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, проведеного 27.07.2017 року:

№ з/п	Найменування об'єкта оцінки, площа, розташування (адреса, в/м), балансоутримувач (назва, код за ЄДРПОУ, контактний телефон)	Переможець конкурсу
1.	Нежитлові приміщення будівлі № 30 нерухомого військового майна загальною площею 45,8 кв. м за адресою: м. Харків, вул. Кацарська, 56, в/м № 21, що перебуває на балансі КЕВ м. Харкова, 07923280, тел. (057) 700-44-63.	ПП «УКРСПЕЦЕКСПЕРТ»

***

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 28.07.2017 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне, для розрахунку орендної плати при укладенні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення (приміщення №№ 1–24 площею 834,7 кв.м та 1/2 частина приміщення № 29 площею 9,7 кв.м на І поверсі, приміщення №№ 30,31,34–40 загальною площею 294,5 кв.м на ІІ поверсі, приміщення №№ 41–44 загальною площею 59,4 кв.м позначка +2,20) в будівлі будинку офіцерів, інв. № 21, загальною площею 1198,30 кв.м для розміщення кафе та офіса за адресою: в/м № 1 м. Рівне, вул. Соборна, 227 — переможцем визнано ФОП Антонюка С.В.

***

На підставі конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який відбувся 28.07.2017 року з метою визначення ринкової вартості об'єкта, що обліковується на балансі КЕВ м. Рівне, для розрахунку орендної плати при укладенні договору оренди по об'єкту: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення (нежитлові приміщення будівлі інв. № 20 (вартова будівля) площею 92,5 кв.м та нежитлові приміщення будівлі інв. № 25 (склад) площею 428,2 кв.м військового містечка № 17, розташовані за адресою: с. Обарів Рівненського району, Рівненської області для розміщення офіса та складу відповідно), — переможцем визнано ФОП Антонюка С.В.

***

Посвідчення офіцера Збройних Сил України, серія УК № 079238, видане на ім'я Федотова Ігоря Борисовича 20.07.1997 р., вважати недійсним через втрату.

***

Військовий квиток, серія АВ № 174661, видане на ім'я Палюха Олександра Павловича, вважати недійсним через втрату.

***

Департамент господарського забезпечення Служби безпеки України (м. Київ-01030, вул. Володимирська, 33, контактний телефон: 279-50-80) оголошує конкурс на заміщення вакантної посади: директора Державного підприємства «Спеціалізоване будівельне управління Служби безпеки України».

Термін прийняття документів — 30 календарних днів із дня оголошення конкурсу.

ПРАВИЛЬНЕ МЕНЮ ДЛЯ СПОРТИВНИХ ТРЕНУВАНЬ

ПІД ЧАС ФІЗИЧНИХ ЗАНЯТЬ ОРГАНІЗМОВІ ПОТРІБНА ЕНЕРГІЯ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТА «БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ» ДЛЯ НАРОЩУВАННЯ М'ЯЗІВ

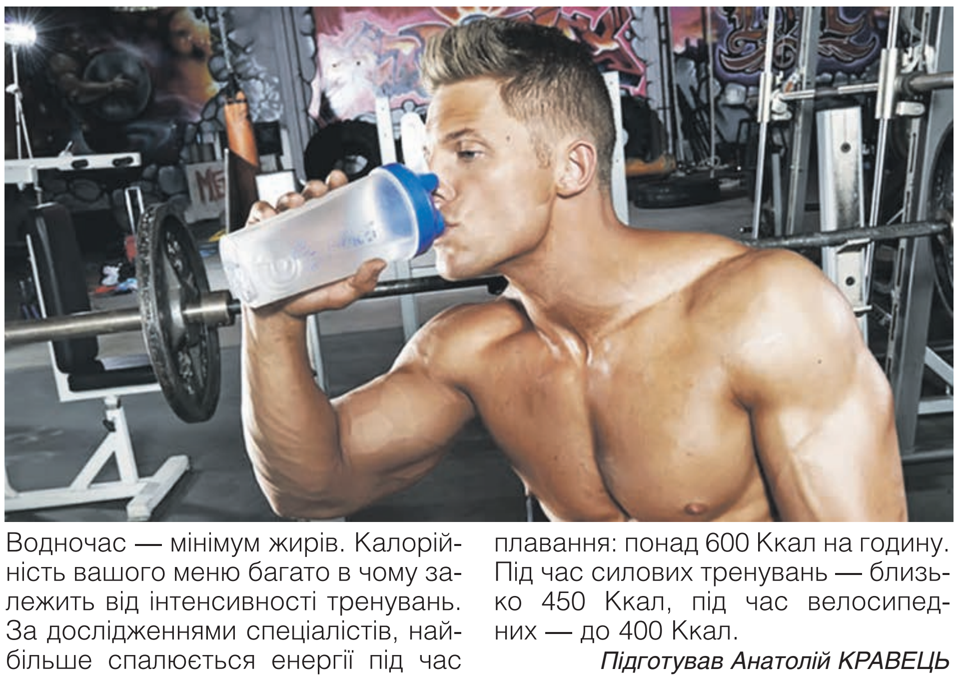
Багато хто помилково вважає: якщо добряче навантажувати себе в спортзалі або на спортмайданчиках та ще й мало їсти, то можна швидко скинути зайві кілограми та наростити м'язи. Слід розуміти, що під час фізичних занять організмові потрібна енергія для відновлення після тренувань і «будівельний матеріал» для нарощування м'язів. Словом, аби заняття спортом були корисними, треба правильно харчуватися.

Незбалансований раціон разом з інтенсивними фізичними тренуваннями можуть завдати шкоди вашому здоров'ю. Тож яким має бути меню, щоб мати максимальний ефект від фізичних вправ і наростити м'язи?

Запам'ятайте, не займайтеся спортом на голодний шлунок, інакше ви швидко виснажите організм. Але не можна їсти перед самим тренуванням. Краще підкріпитися за дві години до нього. Перед тренуванням слід уживати продукти, багаті на вуглеводи. Тренери рекомендують їсти каші, овочі, яйця, сир, трохи м'яса. Але не можна переїдати.

Під час заняття спортом обов'язково пийте воду. Керуйтеся принципом «Чим більше пітнію, тим більше п'ю». За час тренування впродовж двох годин треба випивати не менше як 0,5 літра води. До того ж не залпом, а маленькими ковтками. Ви маєте розуміти, що недостатня кількість рідини в організмі або його зневоднення додає навантажень у роботі серця та може стати причиною різкого підвищення тиску.

Що рекомендовано їсти після тренування? Найкраще вживати продукти, багаті на білок, який є «будівельним матеріалом» для м'язів.

Водночас — мінімум жирів. Калорійність вашого меню багато в чому залежить від інтенсивності тренувань. За дослідженнями спеціалістів, найбільше спалюється енергії під час плавання: понад 600 Ккал на годину. Під час силових тренувань — близько 450 Ккал, під час велосипедних — до 400 Ккал.

Підготував Анатолій КРАВЕЦЬ

Лана навіть на своєму «ліжку» перебуває в бойовій готовності

Лисеня Аліса почувається в безпеці на руках нашого бійця

СОБАКА ЛАНА — МАТИ ЛИСЕНЯТ

ПРО МАТЕРИНСЬКИЙ ІНСТИНКТ СОБАКИ, ЩО ЖИВЕ НА ПОЗИЦІЯХ НАШИХ БІЙЦІВ НЕПОДАЛІК ШАХТИ «БУТОВКА»

Собака Лана невідомої породи прибилася до наших позицій неподалік шахти «Бутовка» ще на початку року. Тут серед руїн вона й прижилася, стала вже своєю та віддано служить у підрозділі як охоронниця, адже добре знає місцевість, усі входи й виходи, розуміє, звідки стріляє ворог, інстинктивно орієнтується, де межа наших позицій.

Проте одного разу Лана зникла на деякий час, а коли повернулася, то стало зрозуміло, що в неї невдовзі будуть цуценята.

Під час одного з артобстрілів Лана не встигла сховатися й опинилася в зоні вибуху. Тоді лише дивом вона уникнула осколкового ураження. А увечері собака втратила майбутній виводок, і наступного дня її наче підмінили. Вона відмовлялася їсти, була пригнічена й не лащилася до бійців, як зазвичай.

Так минуло два тижні. Якось, проходячи повз місця, де полюбляє спати Лана, хлопці побачили зворушливу картину. На м'якій лежанці, згорнувшись клубком, Лана старанно й ніжно, по-материнськи облизувала крихітних... лисенят. Материнський інстинкт Лани, яка втратила своїх дітей, не дозволив їй залишитися осторонь від голодних та ще немічних лисенят, які залишилися без догляду в норі неподалік наших позицій.

Тривалий час Лана майже нікого не підпускала до малечі. Коли лисенята трохи підросли й почали мандрувати навколо старого крісла, можна було годинами спостерігати за їхньою поведінкою та манерами. Спочатку вони боязко й неохоче, але все ж давали бійцям можливість погодувати їх з руки. Згодом троє з них залишили «Бутовку», підкорившись своїм природним інстинктам. А найкумедніше руде та хитре лисеня, яке пізніше назвали Алісою, і досі живе з бійцями. Тваринка пройшла необхідний медогляд, і їй зробили щеплення. Аліса стала ручною й без остраху бере їжу із солдатських рук. Час від часу вона робить ревізію у всіх закутках бліндажів, сховищ і перекриттів на предмет чогось смачненького. Її непосидючий характер звеселяє та підносить настрій хлопцям.

Лана й Аліса тепер рідше бачаться, оскільки в них різні «розпорядки дня» та інтереси, але іноді їх можна застати разом. Обнюхуючи одна одну, вони вітаються. Потім кожна біжить у своїх справах.

Метаморфози поведінки тварин на війні дивують. І ця історія із життя фронтової собаки Лани, яка не втратила материнських інстинктів і врятувала від смерті дитинчат лисиці, є повчальною. Гадаю, що й сьогодні декому з homo sapiens варто повчитися у тварин…

Ярослав МЕЛЬНИЧУК

А МИ СИНІВ З ВІЙНИ І ДОСІ ЖДЕМО…

Я до землі святої припадаю
На цьому полі слави і скорботи,
І біль нестерпний моє серце крає:
Тут вічним сном уже заснули роти.

Тут був плацдарм синів незламних духом,
Але стоять над ними обеліски.
І тиша, ніби прес, здавила вуха,
І небо нахилилось низько-низько.

Воно в цей час чудово-чисте, синє…
Як хочеться в прозору даль пірнути:
Моя душа шукає душу сина,
А я ще тут, ще до землі прикутий.

Аж раптом в високості, у дзвінкій блакиті
Помітив я білесеньку хмаринку.
Мені здалося, що тієї миті
Ти знак подав із вічності, мій синку.

І бачу я, як він — хмаринка рання —
Дощем рясним надгробки омиває
Та, як від куль братів на полі брані,
Від спеки їх надійно прикриває.

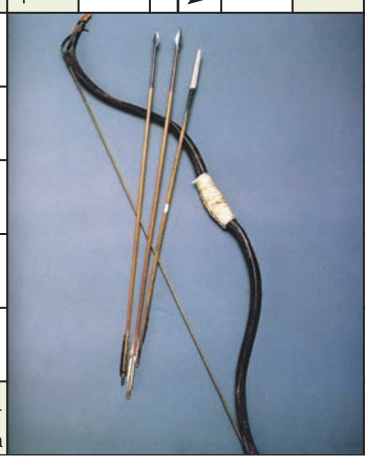
Стою на полі слави і скорботи,
Шукаю в небі ще одну хмаринку.
І співчувають батькові пілоти:
Твоє ім'я у небі пишуть, синку.

А ми синів з війни і досі ждемо…
Щось забарились. Ти їх не вини.
Напевно, зараз ми тому живемо,
Що віддали своє життя вони!

Олександр БОНДАРЕНКО

ВИСЛОВИ ВІДОМИХ ЛЮДЕЙ

- *«Тарас Шевченко! Досить було однієї людини, щоб урятувати цілу націю»* — *О. Вишня*
- *Шматок землі, ти звешся Україною. Ти був до нас. Ти будеш після нас.* — *Л. Костенко*
- *«Вічна слава безсмертю хоробрих, які кличуть на подвиг живих!»* — *І. Нехода*
- *«Хліб і сіль для друга й брата, а для ката — грім»* — *В. Коломієць*
- *«Не жди ніколи слушної пори — твоя мовчанка може стать ганьбою!»* — *Д. Павличко*

Циган	Індіанська сокира	Нічія у шахах	Картярська гра					Зв'язаний оберемок					Країна в Африці									Народ в Індокитаї			Японська боротьба	Військо
	Льотчик-віртуоз									Хірургічний ніж	Хлористий натрій		Радіоактивний метал		Марка вертольота			Супутник Юпітера	Насильн. форма бор-би		Твір М.Гоголя					
			Комаха					Популярний напій		Американська актриса						Розмінна монета в Лаосі	Ріка в Сибіру		Приморське місто							Укр. співачка
						Чоловіче ім'я	Ярмо (заст.)	Багаторіч. морський лід			Укр. письменник				Коняча хвороба					Стіна	Східне чоловіче ім'я		Британська міра довжини			Невідоме в математиці
										Свійська тварина							Пропозиція, як діяти									
							Кампучія	Зразок, модель		Бразильський футболіст	Велика пром. риба				Забаганка	Король футболу										
																Взвод										
							Порт у Перу											Кормова част. палуби		Светр без коміру						
							Франц. міра довжини									Агент з нерухомості								Марка літака		Великий бур'ян
	Морський рак	Місто в Іраку			Одне з «Великих» озер				Листяне дерево													Давньогрецький філософ				Сектор в АТО
	Теплиця																		Річка в Польщі		Марка пістолета					Укр. поет
	Велика жуйна рогата тварина		Епоха		Шахова фігура		Літера груз. абетки	Лабораторна посудина		Глибока крута западина						Танк часів II світ. війни	Набій		Міфічний «льотчик»		Укр. поп-гурт	Квітка, символ краси		Нота		

Сканворд підготував Олексій ТРИГУБ

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні
ТОВ «Мега-Поліграф»
(вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 29377 Замовлення 55659

Ціна вроздріб – договірна

ТВО головного редактора Анатолій МАРКЕВИЧ

Чергові по номеру — Геннадій КАРПЮК
Сергій ВОРОНКОВ

Провідний літературний співробітник —
Наталія ЧИЖЕВСЬКА

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Pp — Реклама редакції (подається безкоштовно)
P — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004